

Машино Веестис.

Politiskis un literariskis laikraksts.

Išsietrdesmit pirmāis gada gabjums.

1896.

Atbildīgie redaktori: Dr. phil. Arnolds Plates. Dr. philos. V. Salits.

Rīgā, 1896.

S a f u r s.

1) Sadshwe, tautas fainneeziba, laukfainneeziba.

Jauņa gada ufsabshchana	Nr. 1
Wahju lara spehls. No porutshila A. Wintera	1-7
Par strahdneetu dshiwotkem. No Dr. phil. K. Balloscha	1-3
Zutura raschoshana un nokahrtoshana. No E. K.	2-3
Waj eespehjam wehl Latwju semkopim dshiwot tā, kā tas tagadejos grubtos laikus nemana? No A. W.	3
Kā weizinat semkopibas attihstibu? No Dr. phil. K. Balloscha	4
Selta nauda. No adw. E. K.	4
Darba deenas garuma nokahrtoshana. No adw. E. K.	5
Muhju labdaribas beedribas. No J. S.	6-8
Seeweeshu semkopibas iglshtiba. No adw. E. K.	7
Uhdeni zaurnelaidejas soles	7
Par dshiwes usdewumu. Prof. Raubera preechlasijums, atshahstis no J. A.	9
Muhju abu galwenato krahi- un aisdewu taju rihstoshanas	9-10
Par walodas nezeenishanu. No M. Purina	10
Ciropas tautu bagatibas kustiiba. Pehz prof. Tschuprowa no b	10
Krona semes nomashana. E. K.	10
Muhju magasinas. No Jakobowa	11
Wairaf gaismas! No A. W.	12
Lautu besmakfas bibliotekas. No Poruku Jahna	13
Semkopibas pahrelaboshanas kredits. No M.	13
Par pagasta noboktu peedshishchana. No Jakobowa	13
Ka Latweeshu truhsti? No Poruku Jahna	14
Zehju V. istahdes leeta	14
Widsemes un Kurjemes kugneezibas weizinaschanas leeta	14
Amatneezibas nahstamiba. No Dr. phil. K. Balloscha	15-16
Sibirijas dshishshich un labibas zenas. No porutshila A. Wintera	15-16
Zil ilgi kustiiba dshiwot	15
Edifons par Kentjenu	17
Laitrakstu pawirshiba. I, II. No Dr. K. Balloscha	18, 19
Tautas bibliotekas Anglija. Pehz „Русская Библиография“ no b	19
Uzaizinajums us peedshishchanos pee Kurjemes bishkopibas beedribas ishibloteem bishkopibas kursem	19
Automatista krahtafe	20
Muhju pagastu weeneeku pulki. No Jakobowa	20-21
Keisariisto Majestatu Zara Nikolaja II. un Zareenes Metshandras Feodorownas kroneshanas deena, 14. maja 1896. g.	21
Mums naw ne brisjantu, ne rotu. (Ar Wimu Keisariisto Majestatu Gihmetnem.) No Swahrgulu Edwarda	21
Kroneshanas deenai. W.	21
Kroneshanas swehtu deenas Rigā. —r—	22
Zpirshchans naudas samakfas pagarinashana un desetinās naudas pajeminaschana. No E. K.	23
Katastrofa us Hodinista laukuma Maslawā	23-24
Teknistais progress un stingras strahwas. No K. Balloscha	24-25
1900. gada pasaules istahde Parise	25
Ustaks us kroneshanas swehtkem. W.	27
Zihna deht prinzipeem. No K. Balloscha	28-30
Zehju laukfainneezibas istahde.	29
Raschoku isgatawoshana pehz jauna parauga	30
Zihna deht prinzipeem. No K. Balloscha	32-35
Rigas Latweeshu beedribas Sinibu komishjas wafaras sapulzes. No D.	33-35
Alkoholisma zehloni un to nowehrschana. I, II, III. No R. Tiwneeta	34, 35, 36
Nowehrojumi pagasta paschwaldibas leetas. No Jakobowa	36
Jauni kariupeti	36
Sahju staidu isleestoshana	36
Tagadeja Japana. No E. G.	37-38
Lautu draudshu konventi. No Jakobowa	38
Kineeshu semkopiba. I, II, III. E.	39-40
Wihes ar 15 seemam	39
Parauga zeeniga pilshetas fainneeziba	40
Pilsheta, kuru til seeweetes walda	40
Sinaschana un tautas bagatiba. Profesora A. J. Tschuprowa preechlasijums. Bahrtulkojis b	42-44
Zara zetojums. A. W.	42
Woshu laika. No porutshila A. Wintera	43-44
Pagasta wehleschanas un amata wihri. No E. M.	44
Kas zel un pajemina labibas zenas pasaules tirgds. I, II.	45-48
Ciropas lara flotes. No K. B.	45-48
Kurjemes gubernas semneeku leetu komishjas instruksija par pagasta amatu wihru wehleschana, isdota 1896. gada 20. augustā	45
Uzrahbijumi tā apfawot ugunsbreemas. I, II, III. No R. T.	46-49
Wehstules par bishkopibu. I, II, III. No P. Talna	47, 50, 51
Pagastu budsheti un weeneeku pulks. No E. K.	49
Pagastu adwokatu nosihme un wajadshiba. No E. K.	50
Laitraksti un wimu eespaids dshiwot	50
Rahds wahrds Latweeshu studentu stipendiju leeta. I, II, III.	51-53
Anglijas saufsemes lara spehls. Pehz „Englands Heerwesen am Ende des XIX. Jahrhunderts“ von Germanicus. Latwiski no P. ze.	51
Grahmatu apghadataju un isdewuju eewehribai	51
Studentu nemeeri. (Wald. Wehstn.)	51
Norwegija un wimas eedshiwotaji. I, II. E. K.	52-53
Rahds wahrds „Mahjas Weesa“ un „Wehneschrahta leeta“	52
Latweeshu draugu beedribas gada sapulze. No A. D.	52-53
Muhju pahrtikas beedribas no J. Kalnina	52
Gada beigās.	50

2) Skola un audsinaschana.

N. W. Wereschichagina I. schiras peenfainneezibas stola	4
Rahdam wajaga buht skolotajam?	31-33
Semneeku akademija. Is kahda zetotaja usshimejumeem. —b—	37
Par muhju tautskolam un tautskolotajem	51

3) Dabas sinatnes, mehanika, ahstneeziba un statistika.

Jauns atradums. Kentjena K-stari. (Ar atradeja gihmetni.) No Dr. S.	5
Meteora sprahshens Madride	8
Kentjena K-stari un jahntahrpini	12

Jauns isgudrojums	Nr. 13
Jauns isgudrojums	14
Par Kentjena K-stareem	15
Daschi weenfahrschi lihdselki pret pelem un schurkam	20
Daschadu tautu kustiiba	20
Atmenoglu nosihme 19. gadu simtent. No P. M.	21, 22, 23, 24
Jaunakee pehtijumi par krihtosham swaigsnem. Is „Русская Библиография“. Tulf. b—	26-27
Jauns isgudrojums	26
Fotografija un shahibas beedribas	26
Par miltu baribas weelam	27
Streeschanas aparats	27
Ciropas eedshiwotaji 1895. gada	27
Mikrobi seeweetes drehbes. —ah—	29
Jauns isgudrojums. (Wald. Wehstn.)	29
Persijas schacha bagatiba. (Now. Brem.)	29
Jauni palawi	31
Galwas fuselki. (Wald. Wehstn.)	34
Metalu isnihzinashana no kufaineem	38
Jauni gaismas stari	40
Amu-Darjas nogreeshana us Kaspijas juhu. No Dr. phil. K. Balloscha	41
Spitaliba. W.	41-42
Swarigs isgudrojums	41
Fotografeshanas aparats preech ritenbrauzejem	42
Zil ilgi zilweks war istikt bes meega?	44
Leelakais meteorits.	44
Telefons un sibens	44
Ugunsgrahs, kas weltas 100 gadus	45
Weena miljona zilweku dshiwes listens	45
Celu brugis no forla	45
Romana zena Amerika	45
Jauns aparats	46
Par dahrgatmenu wehrtibu	46
Lihdselkis pret bailibu	47
Ritenbrauzeji-telegrafisti	47
Kurā deenas laika zilweki wiswairaf mirst?	48
Jaunakee pehtijumi par Marju.	49-50
Par ishredshibas djeedinashanu	49
Wagonu dshishchana ar safpestu gaisu	49

4) Wehsture, etnografija, geografija, zetojumu apraksti.

Us deenwideem. No G. S. Nr. 1, 6, 7, 10, 15, 16, 23, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 52, 53	
Zeta wehstules. I, II. No Ansberga	2, 5.
Wehstule is Deenwidus-Australijas	3
Tagadeja Turzija. W.	4-13
Nansena zetojums us seemeta polu	8
Rahds wahrds par Kubas salu. No porutshila A. Wintera	14-20
Italija weselibas sinā.	16
Agrato kreewijas Zaru kroneshanas laiki	21
Maslawā pa kroneshanas laiku. No W.	22-66
Andre gaisa brauzeens us seemeta polu. (L. Anz.)	27
Rishni-Nomgorodas istahde. I, II. No T.	29, 30
Latweeshu etnografista istahde. I, II, III, IV, V, VI, VII.	34-40

5) Rakstneeziba, mahksla, dseja, grahmatas, walodneeziba.

Muhju kritiki. No Dr. phil. K. Balloscha	17
Starptautiska mahkslas istahde Berline. G.	21

6) Teesu leetas, likumi, prahwas, jautajumi un atbildes.

Spariga seeweete	1
Wisangstata pawehle	3
Kam der, lai eewehro. — de. —	6, 14, 20, 31, 37, 39, 40
Iskaidrojumi par pasu nosazijumeem	10
Wisangstatais Manifests	22-29
Ceshleetu ministra nolehnums pasta reforā	41
Pee raksta „Kam der, lai eewehro.“ A. Lihzis	42
Kam jateesa personas, kuras no pagasta teesas jau diwires par shahshibu, krahpshchana un peewilshchana soditas un wehl to paschu noszegumu trescho reis padara?	46
Nosazijumi par grants bedru leetoschana	48
Teesleetu jautajumi un atbildes	48, 49, 50, 51, 53
Widsemes gubernatora sirkulars attezotees us krahi- un aisdewu taju paradu peedshishchana	52

7) Ahrsfemes notikumi un politika.

Wehstule is Wahzijas. No Dr. K. —s.	4
Abesinija	6
Wehstule is Winkenes. G. S.	8
Bahrgrosibas Koreja. — t. —	16
Abesinija. No A. Wintera	17, 18, 19, 20, 21, 29
Wehstule is Parises. No G.	18
Is Berlines. G. un K. B.	20
Wehstule is Berlines. K. B.	21
Is Seemet-Amerikas. K. Purinsch	26
Nemeeri Turzija	26-27
Turku laupitaju nagds. —s.	28
Wehstule is Deenwidus-Dakotas (Seemet-Amerika). No Purinu Karla.	28
Turku breesmu darbi. (Pet. Wed.)	30
Is Seemet-Amerikas Saweenotam Walschim. Stipro Karlis	30
Jaunturki. L.	31-32
Bluhdu katastrofa Japana. (M. Ug. Ztg.)	34
Dumpis Filipinu salās	36
Jukas Turzija. I, II, III.	38-40
Is Seemet-Amerikas Saweenotam Walschim. Stipro Karlis	40
Keisara deenas Franzija. W.	41
Ciropas politiskais wirseens tagadne un tuwakā nahfotne	44
Is Seemet-Amerikas. Stipro Karlis	48

Mahjas Weefis ar peefliksēm maffā:
 Ar peefliksēšanu eefšiem:
 Par gadu 3 rbl. — lap.
 " 1/2 gadu 1 rbl. 60 lap.
 " 1/4 gadu 1 rbl. — lap.
 Rīgā fahemot:
 Par gadu 2 rbl. — lap.
 " 1/2 gadu 1 rbl. — lap.
 " 1/4 gadu 60 lap.
 Ar peefliksēšanu abrfēmē:
 Par gadu 3 rbl. 25 lap.
 " 1/2 gadu 1 rbl. 75 lap.
 " 1/4 gadu 1 rbl. 10 lap.

Ar pašā wifufchehlīga Augsta Keifara wehleschanu.

Mahjas Weefis.

Politifis un literarifis laifrafts.

Medafzija un eefpedizija
 atrodas Rīgā,
 Ernsta Plates grabmatu-
 un bilfchu-drufatavā un
 burfu-leetumē pee Petera
 hafnijas.
Studinajumi maffā
 8 lap. par weenas ftejas
 fmalu ralftu rindiwu.
 Apftellejumi uf Mahjas
 Weefi un fludinajumi
 fuhjami uf fchabu adrefi:
 В. Кенедлианъ редактр
 Мансѣ Биачевъ, г. Пары.
 (Mahj. W. eefped. Rīgā.)

Mahjas Weefis ifnabh weenreis nedelā, treschdeenas. — Ar fatru numuru ifnabh literarifis peelikums un fatru mehnesi femkopibas peelikums.

Saturs: Jauna gada ufahfchanai. — Walfis femneeku agrar-
 bantas jaunais uftawis un krona semes ifnomafchana. — Par strah-
 neeku dshiwofteem. — No eefshemes: a) Walfibas leetas. b) Bal-
 tijas notikum. c) No zitam Kreewijas pufem. — No Rijas. —
 Grabmatu galds. — Teefu leetu nobala. — Ruqneziba. — Uf deen-
 wideem. I. — No abrfemem. — Wakejas wehstules. — Kwoibre.
 Ubrupes (torgi). — Targus finas. — Telegramas. — Dafchadi ralfti:
 Wabzu kara fpehfs.

Literarifā Peelikumā: Babra bebrns. — Palestina.
 — Selteneim: Anglu modes apgebrs. — Wiswairal wallatee modes
 apgebrbi. — Atbildes.

Semkopibas Peelikumā: Dafsi eewehrojumi jub-
 kopibā. — Kapeh angfu loti nelaitā noniht?

Jauna gada ufahfchanai.

„Mahjas Weefis“ no jauna gada fawu gaitu tablat
 ftaigadams frufigi apfweiz farus laipnos laftajuš.
 „Mahjas Weefis“ ari turpmat zentifees to pafneegt, to
 muhfu tautas nopeetnatee strahneeki publes netaupidami
 fpehi rafshot, weizinas tautas attihstibu un wispahreju la-
 bumu. Mehš ari turpmat strahdafim patstahwigi, nepee-
 fteedamees neweenai fchaurfirdigai partijai, to tās ari par
 mums neteiktu. Mums ir pahrmefis priinzipu truhfums,
 pahrmefis, ka mehš negribot peefleetees weenai waj
 otrai strahwai, ar ziteem wahrdeem, it tā mehš
 peefkoftu laipofchanaš politifu — oportunifimu. Tabdi
 ufffati mums bijufchi alafch fwefchi, mums arween bijufe
 fawa stingri noteikta un negrofama pahrelezinafchanaš
 par fawu ufdeuwumu un peenahfumu preses gaitā. Muhš
 arween wadjufe ta apfina, ka jaluhfo weizinat tautas lai-
 zigā un garigā attihstiba tabdā fahrtā, ka ta fpehi wispufigi
 fapraft un apfert fawa laifa wajadhibas un praifbas. Ja
 mehš pee tam neefam warejufchi peefleetees fahdai no
 muhfu weenpufigam „stingram“ strahwam, tad tas notizis
 tapehš, ka negribejam eekaltees fchaurajōš jehdfeendōš, kas
 nofpeefch attihstibu. Mehš negribejam fahfitees pee wifam
 hipotefem un apgalwojumeem, kas wehl naw peerahditi,
 bet no kureem to tizigo peefriteju pulks pageht, lai uš teem,
 tā uš to negrofamu, pafstahw. Muhfu eefstati ir plafchati
 un brijwati. Mehš zeenam weju, kas ifrahbijeēs zeenigs
 pafstahwet un neaiflawē attihstibu, tā ari ar fewifchku

preeku apfweizam un pabalstam wifu jaunū, kas weizina
 wispahreju attihstibu. Mums ruhp par wifam leetam
 muhfu tautas un fewifchki tās gruhfdeenu liffens raf wai-
 ral tā fatram zitam un tadeht mehš nedomajam, ka pirmš
 kas labats eefpehjamš, eepreefch janoteef wifa weza fagah-
 fchanai, tā mahfklas, poefijas (dfejas), eestetikas (mahyiba
 par to, kas flaitis un daitfch). Ne, fchos dahrgumus mehš
 zenschamees tabfaki iftopt, bet gan ifnihdet patnihlibu.
 Papreefchu tat jaustafsa, waj wismaf japeerahda, tabdā
 jekā eefpehjamš to labatu eegrofit. Ka ir daufš,
 loti daufš leetas, kas labojamas, ka ir eefpehjamš wifai
 tautai labatu, jautaku nahlotni fagahdat, ja ween ruhpigi
 preefch tam strahdā, to mehš finam un pehš ta mehš ari
 zenschamees zeriba fchaf darbibā atraf fpehzigu pabalstu
 pašā tautā. Un ka muhfu zeribas dibinatas un ta pate
 tauta un muhfu rafstneeki atfihit un weizina fchos zenteenus,
 to leezina muhfu peefriteju un laftaju flaita wairofchanaš.
 Zeredami, ka ari ufahftajā gadā muhfu tautas garigās un
 laizigās attihstibas weizinataji muhš tapat tā lihš fchim
 pabalstis, mehš wifsem frufigi nowehlam laimigu jaunū
 gadu. Kaut winā ari muhfu laifraftu un zitu tautas
 darbneeku starpā mahjotu leelata weenprahftiba un taifnibas
 un patefibas mihleftiba netā nodshiwotā gadā! Darba,
 nopeetna darba tit daufš! Kapehš tad pawadit laitu ar
 tengafchanaš un pildit awifchu flejas ar pretineeku no-
 fahfajumeem? Waj mehš teefcham jau tit semu grimufchi,
 ka wais pawifam nepehjam taifni fpreest par teem, kam
 gitadi ufffati? Kamdeht ufpeest patefiba un tam, kas labs,
 ehfchku fronti un to apfaret tit tadeht ween, ka tas nahzis
 no pretejas pufes? Waj tad wais pawifam naw eefpehjamš
 donu starpibas leetifchki pahrrumat, atfihit patefibu par
 patefibu un rafstneeku darbš pehš firdš apfinas un
 pahrelezibas, neuffprahfot uf azim partejibas brilli?
 Waj naw fmeefligi un femfirdigi atfihit tabda rafstneeka
 darbš titai tit ilgi, kameht wifsch tā fatot pee manis
 strahdā un pehš tam to nogahft waj ees fanki, tā tas
 pehdejā laikā pee mums parafis? — Getes, Schekfpira un
 Wairena darbi paleef tat tabdi pašai, waj nu tee eewetoti

fchur waj tur! Tapat tas ar muhfu rafstneekem! Ne-
 kreetni to pašā rafstneeku zelt debefis un tad tas pahreet
 zitur — nofahlat. Atstahfim tat tabdas fmeeklibas! Tauta
 wais naw ar alibu flita, ta jau par tabdu ifturefchanaš
 fmejas un tai uf luhpam rodas ruhtti ironifki un fahpigi
 fmaidi, it tā ta gribetu iffauktees: Waj tit tabtu jau mans
 lolojums, mani dehli aifftuwufchi?! Atstahfim tabdu sem-
 firdibu un zitas nebhufchanaš un raudfchim aiffneegt pa-
 teeffbas zehlos augstumus. Uš to mehš wifsem fneedsam
 laipni rotu jaunā gadā! Laimigu jaunū gadu wifsem,
 wifsem!

Walfis femneeku agrarbankas jaunais uftawis un krona semes ifnomafchana.

Pehdejōš diwi mehneschōš iffludinati diwi femneekem
 eewehrojumi lifumi: jaunais femneeku bantas uftawis un
 nofazijumi par krona semes ifnomafchana. Apftatfim tos
 fatru par fewi drufku tuwaki.
 16. dezembri 1895. gadā iffludinats „litumu krahjumā“
 27. nowembri Wisaugstaki apftiprinatais jaunais walfis
 femneeku agrarbankas uftawis. Zigi jau preefch fchi lituma
 apftiprinafchanaš Kreewu laifrafti fanahja deefgan afā
 strihdū apfpreeschot toreifejo litumu projektū. Wifam fchim
 debatēm bija par eemeslu weens jauneewedums, proti, ka
 femneeku bankai brijw uš fawa rehina pirkt muifchas un
 tad tās fadalit un pahrdot tabfatu femneekem. Brijw-
 prahftigā Kreewu prefe apfweiza fcho jauneewedumu ar
 preeku, jo ar to peepalihdšibu femneekem buhs eefpehjamš
 weeglaki tit pee semes, teem wais nebhš jamafā semes
 ufprzejeem pahrmehrigi augstas pirtchanaš un nomas nau-
 das; tee warēs tagad eeguht semi ar bantas peepalihdšibu
 waj nu par ihpafchumu, waj uf nomu par winas patefo
 wehritibu. Scha lituma pretineeki turpretim aifrahdija, ka
 tas apdraudot leelgruntneezibu, ipofitfchot walfis pamatus
 un tā tabfat. Bet wifas fchahdas brehfas ir bijufchas
 weftigas, jo tā jau fazis 27. nowembri minetais projekts
 Wisaugstaki apftiprinats, kaut gan tas pants, pehš kura
 femneeku bankai teeffa pirkt semi un to fadalitu pahrdot

Dafchadi ralfti.

Wabzu kara fpehfs.

No porufchika A. Wintera.
 „Es ift Manches faul im Staate Danemart.“
 (Danija ir daufš las fapuwis.)
 Shakespeare.

Kad fchi tagad uf beigam ejošā gadufimtēna eefah-
 tumā „mafais lapralitis“, warenais Napoleons fawam
 fpihdofcham ufwarām fetodams, aiftika ari lihš Pruhfijas
 daitas karaleenes Luifas pilij, tad fchi no Pruhfcheem
 dahrgā, mihkā peemina turetā walbeneeze atbildeja uš lepnā
 weefa ironifseem pahrmetumeem, ka ar wina (Napoleonu)
 karot efof gan drufzin par daufš eedomigi bijis: „Sire,
 dem Ruhme Friedrichs war es vergönnt
 uns über unsere Kräfte zu täuschen!“ (Ma-
 jestate, Fridrika flawai bija lemtis muhš par muhfu fpehfu
 maldinat.)

Man bail, ka tit nahfchōšs gaddš Pruhfija naw ja-
 atfahrtō fchee wahrdi, Fridrika weetā Moitti waj Wis-
 martu minoti!

Wahzi pašai mehds teift: Hochmuth kommt vor dem
 Fall (augfprahftiba nahf preefch krifchanaš), bet — deen-
 fchehl aifmirft zil dafchreif fcho jauto fatamu wahrdu, tā
 to peemehram pahfhtamee Wismarfa leelibas un glaimu
 wahrdi peerahda: „Wir, Deutsche, fürchten nur Gott, sonst
 Nichts auf der Welt!“ (Mehš, Wahzi, bihstamees titai
 Deemu, zitu nefs pafaulē!)

Weens no wisleelatajeem Wahzu lepnibas un lepo-
 fchanaš „preefchmeteem“ ir wina kara fpehfs — armija.
 Sinams, pehš tit laimigeem tareem, tit fpihdofcham uf-
 waram, tā 1859., 1866. un 1870.—71. gaddš, pehš tit
 leelem panahfumeem tā toreif, Wahzi wareja gan ar fawu
 kara fpehfu lepotees un winas garš, winas eefchejās un
 abrejas eetaifēs un eerihtojumi tika no toreifejās pafaulēs
 turetī waj par wisidealatajam buhchanaš, turām wifš gan-
 drihš fteidšās pafat darit. No watareem un austrumeem,
 if Amerikas, if Perfijas, if Balkana walstim, if Kinas un

Japanaš eeradās Wahzija augstaki waj semati wifneeki,
 lai mahjitos fcho flaweno armiju pahft. Wabzu wifneeki
 bija loti eezeeniti. (Winu nimbus — flawas fpoichums
 teem wehl fchodeen peemihit.)

Par Wahzu armiju generalš Kaulbaršs farafstijis beefas
 grabmatas, if turām eš fmechlu fawas pirmās finas par Wahzu
 armiju, kura tabdus brijnuma darbš paftrahdaja. Wehlat man
 ifnabh pašcham wefelu mehnesi pawadit dafchadšs Wahzijas
 apgalbalōš un redšet daufš to ar pašā azim, lai gan no
 pilnigās studijas newareja buht ne runas — ihfa laifa dehft.
 Bet wifš, kas fihmejās uf Eiropas armijam, man tā ka-
 reiwim bija loti interesants. Tagad nu manā preefchā
 par Wahzu armiju trihs jaunās grabmatas: 1) Герман-
 ская армія. Справочная книжка для русских офи-
 церовъ. Составилъ генеральнаго штаба полковникъ
 Шванкъ. Складъ В. А. Березовскаго. С.-Петербургъ;
 2) Glänzendes Glend. Eine offene Kritik der Verhältnisse
 unserer Officiercorps von Rud. Krafft, fgl. bayerischer Premier-
 lieutenant a. D. Stuttgart. Verlag von Robert Lutz un
 3) Kasernen-Glend. Offene Kritik der Verhältnisse unserer
 Unterofficiere und Soldaten. Von Rud. Krafft, früherer
 Premierlieutenant. Stuttgart. Verlag von Robert Lutz.*)

Pirmā no fchim grabmatam pafneeds mums wisjamašas
 ofzijelas finas par Wahzu armiju, winas fadalifchanaš,
 flaitu, deenesta buhchanaš, apgehrbu un tā tabfat. Wifpah-
 nemot par ahrrufi. Bet abas pehdejās tehlo ar ihweizigu
 rotu, ar drofchu firdi, neshaubigu prahtu Wahzu taga-
 de jās armijas eefchejos apstahftus. Leelas it tā tabda
 purwuma fmalā dwestu mums pretim if fchim grabmatinam,
 kuras atlahji mums fatronejufcho Wahzu kara fpehta
 eefchpufi.

Išweizigais autors strahdā fche ar fawu fpalwu tapat
 tā kirurgs ar fawu afo nafī, netaupidams it neta un at-

*) Wahzu armija. Simu grabmata preefch Kreewu wifneekem.
 Sastahdijis generalfchtaba palawonešs Schwank. W. A. Beresowfa
 apgadiba. Sw. Peterburgā; 2) Spihdofch postis. Muhfu wifneeku
 pulke apstahftu atlahfa kritika. No Rudolfa Kraffta, fawal. Bawaree-
 fchu porufchika. Stuttgartē. Roberta Luga apgadiba un 3) Kasernen-
 postis. Muhfu apafchofizeeru un faldatu dshiwēs atlahfa kritika. No
 Rud. Kraffta, agral porufchika. Stuttgartē. Roberta Luga apgadiba.

segdams wifu to, kas fapuwis, fmirdofchš, kaitigš, dfeede-
 jams. . . Kā ihfs ahrits wifsch pehš fatra fawa drofcha
 greefena un wahts atlahfchanaš dod ari fahles — lee-
 tifchku, gudru un leetderigu padomu, tā waretu fcho un to
 purwumu iflabot, weenu un otru launumu nowehft. —

Wahzija ir muhfu tehwijās wifstuwakā un wifwarenatā
 laimineene, tadeht zeru, ka zeen. laftajeem nebhš nepatih-
 kami redšet, tā agratā „idealā un warena“ armija
 tagad ifftatas tā fatot aif kulifem.

Papreefch buhtu jatejz tahds wahrds par augfchā
 mineto Wahzu grabmatu autoru pašā. Beifis tadetu
 ftofu un fahijis tabdus 10 gadus Bawarijas kara fpehā
 gan frontē (pulkā), gan par abjutantu kara waldeš, poru-
 fchiks Rudolfs Kraffts atluhdsās no attiwā kara deenesta
 un farafstija drihš pehš tam fawu grabmatu „Glänzendes
 Glend“ („Spihdofchais postis“). Grabmata fahzela wifā
 Wahzija jo leelu ustrautumu, tika pirtka tuhftofcheem ef-
 femplareem par deenu. „Strafe muš fein“ (fodam wajag
 buht) — domaja Wahzu ofzijelās aprindas un fahauza
 Wahzija pafstahwofcho wifneeku goda teefu, lifdamas tai
 fpreest par to, „ka Rudolfs Kraffts efof aifmirfšs wifneeka
 godu (!), nododams atlahftibai tabdas leetas par wifneeku
 mahju dshiwu un tā tabfat.“ —

„Teefnefchi“, laifam baiddamees kaut lahdu „spihstinu“
 no Bawarijas waldebās wibreem, nofpreeda ari, ka „Ru-
 dolfs Kraffts teefcham neefot zeenigs wallat wifneeka
 mundeeru un to teefibu ta tam atnemot“. — Bet „augf-
 tai weetai“ (miniftreem) tahds fods iflitas buht par
 mafu un fpreedums tika „iflabots“ tai finā, ka Rudolfs
 Kraffts par fawa „Spihdofchā posta“ farafstifchanaš saude
 ari fawu wifneeka wahrdu un fchinu. . .

Ka pafaulei patefiba naw patihlama, to Rudolfs
 Kraffts tā ifgliftots zilmeš it labi finaja un tadeht nemaf
 neshaubijās, ka wina par wina atlahftibam zentifees fchā
 jeb tā bendet, tadeht tas ari fawu pirmo grabmatinu eefahl
 ar wezā Frondsberga wahrdeem, kuras tas Martinam Lute-
 ram teiza pahfhtamajā Wormfa fapufē eefchā efof:
 Mönchlein, Mönchlein, Du gehst einen schweren Gang!*)

*) Muhzin, muhjin, Tu ftaigā grubtu zelu.

semneekem, ismehginajuma pehz eewests tikai us 5 gadeem, tas ir lihds 1. janwarim 1901. gada.

Jauna semneeku bankas ustarwa galwenatee nofazijumi ir schahdi: Bankai teel atkauts pirkt us fawu wahrdun un us paschas kapitala rehkina semes un muischas ar to nofazijumu, la pirktu un nepahrdoto semju muischu wehrtiba nesneegtos pahri par paschas bankas kapitalu. Pehrlama muischa un seme eepreefch nowehrtejama pehz fewischkeem nofazijumeem, kuri isstrahdajami no bankas padomes un apstiprinami no finantschu ministra. Nodomu semi pirkt, eewehrojot winas wehrtibu un semes wajadsibu eedshwofajeem, la ari labumus, lahdi zelas semi fadalot gabalos un pahrdodot semneekem, luhko zauri semneeku un muischneeku banku kopeja waldes sehde. Pirtschana teel atkauta ar 2/3 balju wairatumu un finantschu ministra apstiprinashanu. Banka fadala pirktu semi eewehrojot weetejas wajadsibas un pirzeju isfazitas wehleschanas sinama leeluma gabalos, la ari ruhpejas, ja israhdas par wajadshigu, par ehku buhwi un aramas semes un plawu paleelinashanu. Banka pahrdodot pirktu semi un muischas pehz eephejas semneekem. Lihds pahrdoshanai banka atdod fadalitos gabalus us nomu lihds 9 gadeem, it ihpafchi semneekem. Pahrdodot semi banka pagehr no pirzejem semneekem toti masu eemafjas naudu, waj ari pahrdod to wajadsibas gadiduma pilnigi bes eemafjas. Lai bankai netrahstu lihdsjektu jaunu muischu un semju pirtschanai, tad tai fawa kapitala paleelinashanai, kuresch pehz 5 gadeem buhs apmebram 14 milj. rubku leels, atkauts islais bankas walsts fihlu fihmes, bet tomehr ne augstati la 90% (proz.) no wifu pahrdoto gabatu tafetas wehrtibas. Kas atteejas us procentu augstumu, lahdu banka nem par nesamafsatu pirtschanas sumu, tad tas atkaras no laita, kura lairs grib delbet nesamafsato kapitalu. Jo ahtraki lahds grib ismafjat fawus paradus, to teeku angstati procenti tam jamafsa. Ta ja lahds grib nobeldet wifu kapitalu 13 gaddes, tad tam jamafsa 11 1/2% (proz.) gada, ja 17 gaddes, tad 9 1/2%, ja 26 1/2 gaddes, tad 7 1/2%, ja 38 1/3 gaddes, tad 6 1/2% un ja 51 1/4 gaddes, tad 6% gada. Semes gabalu leelum, lahds banka fadalos pirktas muischas, tiks wehlati noteikts ihpafchds nofazijumds, kuras banka isdos fasinā ar eefschleetu un finantschu ministreem. Prinzipa israhdits, la weena gabala semes daudsums nedrihst buht leelats, neta to war pirzejs pats ar fawas familijas peepalihdsibu apstrahdat. Un ja wehl beigās peeminam, la wif lihgumi, kuras banka slehds semi pehrtot un pahrdodot, atwabinati no krepostu un aktu poschlinam, un la par teem jamafsa tikai weenfahrschi schtempelnodofli, 15 un 80 kap. augstumā, tad ari buhtu ta puslihds tas galwenafais no jauna semneeku bankas ustarwa fazits.

Swarigs schis jauneewedums preefch mums it ihpafchi tamdeh, la walsts semneeku agrarbantas darbibu nodomats drihsumā isplatit ari par Baltijas gubernam. Scheit it ihpafchi tai buhs paschas darba laufs, jo bessemes semneeku flaits netur naw til leels, la scheit. Un la weetejee semneeki fajuh pateesi leelu semes truhktumu, tas redjams weentahrt no pahrliezigi augstam nomas un pirtschanas naudam, lahdu mafsa par neeleekem semes gabaleem, un etrahrt no tam, la kuru gadu til un til dauds bessemes semneeku aiseet us zitam gubernam, kur seme weeglati eeguhstama. Bes tam walsts semneeku bankas darbibas isplatishana par Baltijas gubernam atnesis ari tagadejem semes ihpafchneekem — fainneekem labumu tai fina, la teem daris pee-ejamu ne wifai dahrgu pateesu semkopibas kreditu, jo la augschā redzejām, tad semneeku banka nem par aisdewumeem lihds ar deldeschanu tikai 6% (proz.) par gadu, kurpretim muhsu trahje un aisdewu kafes, tagadejas ispalihdsjetajas semneekem naudas gruhtibas, nem 7—9% bes deldeschanas. Wifu to eewehrojot waram jauno walsts semneeku agrarbantas ustarwa apweikt ar preeku.

Drs ne masat swarigs litums ir 16. junija Wisaugstati apstiprinatais un nowembra fahsumā isstudinatais ministru komitejas nolehnum, kuresch semkopibas un walsts domenu ministrem atkaut ismehginafchanas deht us 3 gadeem: 1) atdod krona semes us nomu weetejam semneeku beedribam (товарищество) bes torgeem us 12 gadeem ar fawstareju beedribas lozektu galwofchanu un 2) atstah fasinā ar finantschu ministri krona semes bes torga us jaunu terminu, ne pahri par 12 gadeem to agrako arendatoru leetoschanā, kuri israhdijschees par lahrtgeem nomas naudas mafsatjeem un kuri is paschu lihdsjektum isdewuschti naudu, lai pahrlabotu wimu leetoschanā atrodoschos semi un pawairotu tas eeahlumus. Schahdas semes nomas nauda nosafama pehz semes pateefas eeahlumu wehrtibas.

Wifs tas ir tahlats folis us preefchu pa to zetu, pa kuru muhsu Waldbiba fahla eet no 1881. gada. Mineta 1881. gada pagasta fabeedribam atkauts nomat krona semes nestatotees us scho semju atahlumu no pagasta un bes faloga eemafjas, bet ne zitadi, la us torgeem. 1884. g. atzeltis schis pehdejais aprobeschajums; atdod krona semes us nomu pagasta fabeedribam atwehlets ari bes torgeem. Pehz jauneem nolitumeem agratec atweeglinajumi teel isplatiti ari us weeteju semneeku beedribam. No swara it ihpafchi preefch mums pehdejais nofazijums. Tagad war wairat semneeku kopā nosleht beedribu un nomat krona muischas bes torgeem, pee kam no teem faloga weeta prafa tikai fawstareju galwofchanu. Ta tad ja lahda krona muischa nahf isfolishana, tad war weenfahrschi fadetees til dauds no weetejem semneekem kopā, zil preefch minetas

muischas apstrahdaschanas wajadshigs un no domenu waldes dabut muischu us nomu bes torgeem. Un la schahdi krona muischas nomafot, kur pascheem nomatajeem darba spehds naw japekem par naudu, pat tagadejds gruhds laifs war itin labi nahf zauri, to redjam jo gaischi pee kustes muischas Wenzspits aprinti, par kuru zeen. lastajeem zeram pasneegt lahdreis paschafas finas. E. K.

Par strahdneeku dshwofkeem.

No Dr. phil. R. Balloscha.

„Mans nams mana pits,“ faka Anglis — ar to tas fihmigi norahda pascha mahjas, pascha ihpafchuma, dshwofka swaru zilweku dshwe. Pascha nams, eemihfota dshwofka weetina zilwekam dod wairat duhschas un spara drofchati un besruhpgigali luhkotees nahlotne un pazet wina paschapsinu, wairo wina energiju (sparibu) un darba spehju dshwes zihna. No wehl leelata swara paschu dshwofschums, tehwa mahjas, jaunās pa-audses attihstibat; apfina, la atrodees us fawas gruntis, la spehjt ahtrah atspaidu wezaku sehstina, rada patstahwigus raksturds, attihsta lepnimu un paschapsinu. Pilschtu strahdneeki gan zaurmehra wairat nopelna, neta semju kalpi un algadschi, pilschtas ari omuligaka, patihkamaka dshwe, bet toteesu tur ari beechati atgadās darba truhktums zaur raschoshanas krihsem, pahraprodukciu (pahratraschoshanu), kas palakam atkal pilschtas strahdneekem atnem wifus to puhlinu augtus un nospeeschos atpatat nabadsiba. Kad nu wehl pee tam pilschtas weselibas stahwofkis mehds buht flittats, mirstiba leelata neta us lauleem, tad galu galā pilschtas rotpelnu littens naw nebuht apflauschams. Pehdejds gadu desmitds gandrish wifas leelatas pilschtas loti dauds darits preefch weselibas stahwofka pahrlaboshanas, eewesti wizaru uhdens wadi, gahdats par kanaliseshanu, zaur to netihrumi top labat aigahdati prom, eewesti itingrati nofazijumi par buhweh lahrtibu — dshwofku augstumu, sehstu un eelu paschumu. Panahkumi ari jau tildauds noredjami, la gandrish wizaru mafnajufes mirstiba, kaut gan ta arween wehl leelata par mirstibu us lauleem. Weens no swarigakeem apstahktem weselibas stahwofka pahrlaboshanas un mirstibas pamafshanas fina ir ehrti, weseligi dshwofki. Buda-Peschtes (Ungarijas galwas pilschtas) statistikas nodatas preefchneeks Kereschi gaischi peerahdijis, la mirstiba wismafata paschafajds dshwofkds, kur us itlata zilweka nahf pa istabai, wisleelata ta tur, kur weena istaba jadshwo weselai familjai, pa 5—6 un pat 10 zilwekem, fewischki ja tahdi dshwofki atrodas pagrabs un wehl wairat, ja tee atrodas behnids. Saprotams, la bes dshwofka ari ukturs spehle leelu lomu, un labatais ukturs buhs finams leelo dshwofku eemihneekem, tomehr ari jau labs gais

Pehz 1895. gada maja mehnesi islaisitās pirmās grahmatinas sefoja septembri otra — „Kafernen-Clend“ (Pofis kafarmds), kura tita ne masat pirktā, tā la jau pehz pusotra mehnescha bija 13,000 eksemplari pahrdoti.

Cegaumejot, la armijas wirsneeki ir winas todols, winas pibleri, tad ari mehds, Wahju armijas mahju jeb aistulishchu dshwe cestatidamees, apluhkofim wispirms tuweenes wirsneeku dshwi.

Katrs no zeen. lastajeem, kuru buhs gadijees paschirist Wahju humoristigos schurnatus, tur buhs deesgan beechi atradis Wahju wirsneeku nobildetu — den „Herrn Lieutenant“ (leitenanta lungu). Rasot schos jokus un jozinus par scheem Wahju lepnās armijas representanteem (preefchshwjeem), man arween staneja ausis mana literaturas skoletaja wahrdi, la par „humeru fawot to ralsfa wifli, kur sem smeekleem, jokem un jobgalibas slehpjotees ruhftas, neredjamas afaras“. Un pateesi, wif Wahju smagais un kuhtrais „Wig“ (joks), pabalstas un grosas gandrish weenigi tikai ap 4—5 pamata atmeem: ap wezo jumprawu, kura grib pee wihra tilt, ap Schihda bankeeri, kuresch par muischneeku pazeltis un nesin la ar schahdu godu aprast, ap studentu, kuresch weenmehr pilns — galwa un tukfch — makā un ap wirsneeku, kuresch zita nekahda dshwes uidewuma nesin, la spihdet ar fawu raibo mundeeru, waldfinat jaunawas ar puhru un — turet fewi mutkisti par wisshwarigato personu pasaulē. Te nu ir jateiz gan — „Das läßt tief blicken!“

Ka praktiski zilweki mehds nelawefimees wehl pee jantajuma, la Wahjija par wirsneeku teel, bet pahreefim tuhst us tuweenes algam: jaunatais ofizeeris, podporutschiks (Seconde-Lieutenant) tur dabun trijadu naudinu: ihsto algu, dshwofka jeb nomas naudu un ehshanas jeb galda naudu. Pastahwiga tur til ir „ihsta alga“, kamehr dshwofka un ehshanas naudas tur mainas pehz to pilschtu leeluma, kuras pulki stahw. Ta peem. widejas pilschtas podporutschiks dabun Bawarija schahdu mehnescha algu:

Table with 2 columns: Seemā, Wafarā. Rows for 75, 18, 29 marks and 75, 18, 21 pfenini.

Kopā 123 markas 45 pfenini, 115 markas 05 pfenini. Zitada nelahda eenehmuma naw. Tikai fulainis ir no krona dots — faldats. Apluhkofim, lahdi nu war buht isdewumi. Tee fadalas peespeefds, ofijielos un priwatos. Peespeests ir itlatis wirsneeks mafsat „mundeera kapitalā“ wismaf 24 markas. Bes tam wehl preefch bibliotekas, musitas, representazijas, kajas un ofizeeru patihdsibas kafes u. t. t. wismaf 6 markas! Ta tad pawifam — 30 markas.

Muhfu „Seconde-Lieutenant's“ ir, finams, neprezees un wifem neprezeeteem Wahju wirsneekem wajaga, pehz likuma, pulsten 1/21 pehz pusdeenas eerastees ofizeeru klubā pusdeenu ehst. Us mahjam few list pusdeenu nest tee nedrihst, jo „kopeschana kopjot fawstaryigu fabeedribu wirsneeku starpā.“ Laine wehl, la prezeete drihst ehst fawā pascha gimene.

Teikim, la tahda kluba malfite mafsa 80 pfenini. Tas buhtu 30x80 = 24 markas. — Bet tahds wirsneezinsch, faodees kafarinu puteklus un faerojees, „fatrenefch“ ar mulka Miketeem („Deutscher Michel“), lahdi jauno rekruschu starpā mehds buht it prahwa flaitā, grib ari usprawit duhschu eedserdams waj nu lahdu glahfiti „schekfina“ waj seideliti alus pusdeenu ehdot, un ta la nu glahje alus mafsa 12 pfenini, tad wirsneeks, fawu materialo stahwofki labi pasihdams ari wairat neser, la tikai ween u weenigu glahfiti. Pa mehnesi tas buhtu 3 markas 60 pfenini. Smehter tam ari gribas. Teikim, la winsch smehter toti prahgtigi, tikai 3 zigarinus pa deenu, 8 pfenini gabalā, tas buhtu 30x24 = 7 markas 20 pfenini. Ta tad pawifam fawā pulka klubā jauns ofizeeris atstahj kuru mehnesi: 24 + 3. 60 + 7. 20 = 34 markas 80 pfeninus. Kopā ar eepreefch mineteem peespeesteem nowilumeem tas buhtu no algas nost = 64 markas 80 pfenini, ta tad atleet seemā 123. 45 — 64. 80 = 58 markas 65 pfenini un wafarā 115. 05 — 64. 80 = 50 markas 25 pfenini.

Teikim, la ir omuligais seemas laizinsch ar fawu taw manu zetu un jautajeem balles watareem. Muhfu wirsneeks dabun ismafatus fawas 58 markas 65 pfeninus un dodas it preezigi us mahjam — it preezigi fajusdams, la peebahstais mazinsch speeschas pee meefas.

Tur jau wimu ari, it la newifchus, fastop nama fainneee preefchnamā ar „frintligeem“ fmaideem un teiz pahris laipnu wahrdun, jo — schodeen ir algu ismafshanas deena. Tai wirsneeks famafsa par fawam diwam mebletam istabam 20 martu. Weena istabina ween tam pehz likuma naw brijw dshwot, jo tas buhtu nepeellahjigi un preteji wina lahrtai, kad tam fawā „gulam-lambari“ buhtu weefi jafanem.

Bet newis ween fainneee ir „frintliga“, ari wina dentschus schodeen ir til „fiks“ un isfapigs, la — pehdejā algas deenā. Tas ari dabun fawas 4 markas preefch fawam „mafam wajadsibam“, lai gan tas slepeni no-ehd ne mamumu zutura, zigaru, tehjas un kafejas. Nu atleet tikai wehl 34 markas 65 pfenini. Mazinsch nespeeschas gandrish nemaf wairis pee meefas.

Bet ari schij mafai fuminat naw wehlets palikt ilgi wirsneeka feschā — weschereene prot ari gandrish arween ta eeriklot, la tai taisni algas deenā eekriht wejchu atnest, mafatais garam nahf. Ta nu „pafemigi“ luhds 7 markas par fawu darbu. Wafarā dentschiks „meldē“, la tirtotajs esot toti luhds ari par „grahmatinu“ famafsat, jo rist tam esot „leelas mafshanas“ u. t. t. (Grahmatina ir usfihmeti „us krihta“ nentais zukturs, tehja, kafeja, petroleja, swezes, sefrozini un warbuht ari wehl lahda pudelite wihna waj ruma.) Neko darit, jawell atkal lahdas 10 markas ij labatas. Bet pee tas paschas reises dentschiks „meldē“, la malkas (jeb atmenu oglu) esot toti maj. Jadd atkal 6 markas, mafatais.

Nu paleet pahri tikai 11 markas 65 pfenini, t. i. ja mehds marku par pusrubli rehkinam, lahdi 6 rubli. Ar scheem feschem rubleem nu ir japhrteel weselu mehnesi: ja-ehd wafarinas, ja-eefer lahda glahfite alus, japehet lahda wajadshiga grahmata, ja-ahone lahds lairakfiss, jaleel fawi baltee zimbini maigat (15 pfenini par pahri), ja-eeet daschereis ari teatre un ta tahfak. Ka to wifu lai nu idara? Ja, to neweens labi nesin. Bet „mahfklai“ tai wajaga buht, jo wif augscham minete isdewumi ir nenti gandrish par mas un newis par dauds. Ka Wahju wirsneeks bada nenomiest, isflaidrojams weenigi zaur to, la data no wineem dabun no wezakeem pabalstu un data — deemschehl ta wisleelata — taira paradus us paradeem waj nu u lahdas „tantes“ waj „ontuta“ nahwi gaidot, waj zerot drihsumā par rotas komandeerit, kur alga jau ir fajustami prahwa. (Zurpmat wehl)

*) „Las kaur dshl cestatitees.“ — Schos wahredus leetoja gadus 10 atpatat Wahju parlamentā (tautas weetneeku namā) lahds jauns tautas weetneeks Sabors, turekams fawu „Jungferneer“ jeb pirmo runit. Sazehlas leela jautriba par scheem wahrdem — teilteem labā nodoma graifit lahdu no launām dshwes parahdibam. Bet torfetu fabrikanti, tee isfludinaja un eewehleja drih pehz tam fewifshas torfetes — la Sabor“.

un ūltums seemā ir toli svarīgas leetas. Rabi strahdneeku dšhwolli nāv no masala swara, tā labs deenischs ūsturs. Wispabri atšihš, tā wislabati buhtu, ja latrai strahdneeku dšintai buhtu ir pilsehtās sawa fewischla mahjina ar masu dahrsinū, jo tad tee spehtu elpot tihru, nesamaitatu gaisū. Dahrsinšch buhtu wafarā par leelu jautumu un puschko- fchanu, augofcheem behrneem par mihtu spehtu weetinu — ja tas paleelās, tad sinams tam ir fainneeziā buhtu no- fihme, jo tur waretu fatnes un kaphostus audset. Tomehr pee tagadejo pilsehtu leeliffās peeaugfchanās un plashibās schahds ideals stahwollis, tā katriš lai tittu pee sawas mahjinas gruhti fafneefams, leeli kawelli ir semes (grunts) fadahrsināfchana un attahltums no darba weetam, fabri- kam, bodem, spihlereem, zaur to pirmahet mašā isnahf til augsta, tā strahdneekam nāv eespehjamš to sadabut un otr- fahrt tam pahrat daudš laika jafaudē no sawas mahjinas uš darbu ejot un wafarā mahjā nahfot. Bef tam pee to- gadejeem ruhneezibās apstahleem tairni pašča mahja strahdneekam war palitt par flogu, tapehš tā atgadas trishes laiti, tur tas saudē tahdā pilsehtā pelnu un darbu, waj tur tam dod pahrat masu algu — tahdōs gabijeendōs strahd- neekš, ja to nelas nefaišta, war weegli pahreet dšhwot uš zitu weetu waj pilsehtu — ja tam pašča mahja, tad tas to wis newar latreif pa jenai pahrdot, fewischki tad, ja tam, tā tas jau pa leelatai dafai mehdf buht, uš mahjas paradi, tas to steigchūs pahrdobot war jaudet ir sawu dafu — wisūs sawu daudšfahri daudšgadigo subro, grubto puhlinu auglūs.

Ne-eespehjami jau nu ar' nāv leelās mahjās eerihlot daudš masu dšhwolli, tā tā pee tam nezeefch eemihneeku weseleiba. Londonā, tur wispahrim wiswairat masu mahju, eedšhwotaji dšhwō wischetafi starp zitam Ciropas pilsehtam (Londonā nahf uš weenu mahju tit 8 eedšhwotaji, Parijē un Berlinē tahdi 30—40, Wihnē 50—60). Pehdeja laika tomehr dahrgās gruntsnaučas deht pašahris buhwet 4—6 stahwu namūs ar maseem dšhwolleem, kuri teef išihreti strahdneeku, amatneeku, fihltirgotaju u. z. giime- nem. Schās mahjas palaitam eerihlo tā, tā sehtas ruhne eēnem wisnāf pušf no wisās grunts leeluma, newis tā Rigā, tur alafch sehtas jaunajās, no eelas pušes lepnās mahjās ir masas, sfurstenā platumā, tur ne gaisf ne gaisma newar eespeeftees. Pee leelatam, gaischām sehtam sinams ari apafschējōs stahwōs sehtas pušē buhš gaischš. Dšhwol- lūs Londonās peeminētās, tā fahltās „model-drellings“ mahjās eerihlo tā, tā tee cet zauri no eelas lihdf sehtai, tā tā arween no diwi pušem ir gaisma, palaitam ar diwi ištābam un fehki, almina trepem, lai buhtu drofchiba uguns- grehfa gadijumā, fewischkeem uhdens wadeem un atejamām weetam tatrā dšhwolli. Mahjas buhwetas no laba mate- riala un ir glihtu ištātū — ori dšhwolli tajās nāv famehrā dahrgi, tapehš tā Angtu nāudineeti jau meerā, tad tee no sawa kapitāla war cedabut 3—3½ procentus. Mirtsiba schajās mahjās nāv nebuht leelata tā uš lauteem, tas ūffatamš par leelu panahumu.

Anglijā un it fewischki Seemet-Amerikā strahdneeki jau no sechdeemiteem gadeem few luhfojušchi lihdejtees tā, tā tee nodibināja krahj- un aisdewu tafes mahju buh- weschānāi. Nad strahdneekš bija sinamu sumu eestahjis, tad tas eepirfās grunti un fahla buhwet mahju, kafes tam pa laitam aisdewa tiftat leelu sumu, zil tas patš spehja ištōt, pehš apstahleem ari wairat. Sinama leeta, tā tahda lahrtiba til ištādama pee augstām darba algam, tad strahd- neekš war segt sawas ūsturas wajadšibas un tam wehl atleef nanda pahri. — Sewischki Amerikas-Neetruna walstis, Kalifornijā, tur darba alga wisaugstāla, tahdā lahrtā strahdneeki tita pee pašču mahjam. Ari Filadelfijas pil- sehtā leela dala mahju buhwetas zaur tahdām fabeedribām. — Wišā Seemet-Amerikā tahdūs gadūs atpafat fahltāitija tahdas 4000 tahdas buhwes fabeedribās ar 300 miljonu dolaru (ap 600 milj. rbl.) leelu kapitalu. Pawisam peh- dejōs 40 gaddōs Amerikā ešot peeminētā lahrtā fahrahts un ištahwētš 500—750 miljonu dolaru (1000—1500 milj. rubtu) leelš kapitalš. Schis no strahdneekem fahrtātais kapitalš nu gan wehl ir neezigi mašš, ja eewehro, tā tajā pat laika pilsehtu turigas un bagatās schiras fahrtahjuschās tahdūs 40,000 milj. dolaru, jeb apmehram 80,000 milj. rbl. (wišā Amerikas bagatiba, seim eestāitot 1890. gada tita rehlinata uš 62,000 milj. dolaru jeb ap 120,000 milj. rbl.). Pee tam ari augstās darba algas un leelās ūneh- meju pelnas deht Amerikā ir strahdneeku mahjas ir ištū dahrgās. Filadelfijā zaurmehrā strahdneeka mahju rehli- na uš 3000 dolareem (3000 rubteem); schahdas mahjas ir diwstahwu ar 35 ištābam un fehki, bet schauras, tit 2 lo- geem uš eelas un tiftat uš sehtas pušes, 18 pehdas platas un ap 35 pehdas dšhuma; tās tā fahuhwetas kopā, tā starpas nemas neatleef, bet tahdas 50 mahjas kopā istāifa weseļu no eelam eesleegtū ištērtstuhri ar leelu sehtas ruhni wūdū. Pee mums tas gluschī kas neparasf, tā pilsehtas dšhwollis diwōs stahwōs, bet Anglijā, fewischki Londonā, daschfahret pat schauras 3 un 4 stahwu mahjas istāifa til weenu dšhwolli, darbnijas, bodes un tā tahlat tad mehdf buht apafschās stahwā, dšhwōjamās ištābas otrā un guta- mās ištābas treschā stahwā. Bet mahju jenas jau isnahf tahdas, tā pehš muhšu apstahleem tās waretu til apdšh-

wot turigas gimenes, ari Amerikas strahdneeka alga nāv nebuht til augsta, tā tam ištewumi par dšhwolli ne- eewerantu leelu robu wina eesehmundōs. Dšhwolli dahrdšiba Amerikā tahda, tā tur alafch jafamafšā 3—4 reifes wairat par tahdu pašču dšhwolli nekā Wahzijā. Amerikas strahdneeka pelnas pahratums famehrā ar Ciropas strahdneeku pa leelai dafai aiseet preefch dahrgata dšhwolli un dahrgām drehbem.

Pehdejōs pahridefmit gaddōs ari Wahzijā daudš pilseht- tās zehfchās fabeedribās, kas few par mehri spraudufchās, apgahdat nabagatām kauschu schiram, strahdneekem, sehtis un peeteefochi derigus un weseeligus dšhwollūs. Titai deemschehl schahdu leetderigu fabeedribu flaitš un darbības laufs pahrat mašš un aprobeschōts, lai teefchām waretu daudšmaf darit eespaidu uš mišsumu buhwes spekulanti, kas titai buhwē ar leelatās pelnas aprehkimu. Berlinē pee- mehram daschās fabeedribās ūsbuhwē latru gadu 50—60 strahdneeku mahjas, turas peetftr 3—400 zilwekem. Ber- lines eedšhwotaju flaitš turpretim fewischki zaur eenahez- jeem itgadūs wairojas par 60—70,000 zilwekem. Leela laite lehtu mahju buhwei Berlinē ir besprahitigi fahfihstās grunts jenas; pašchās pilsehtas malās, tur eesahlas klafsch laufs, newar dabuht mahju buhwei grunti lehtafi par 40 markam kwadrat metru (= fints rubteem kwadrat afš), tairni tit dahrgi, zil Rigā uš bulwāreem! Parifē tai find leeta wehl trafata; wisās pilsehtas wehrtiba teef rehlinata uš weenpadesmit mišhardeem frantu (ap 4000 milj. rubtu), bet pušf no tā istāifa grunts wehrtiba, ortu pušf ehlu pašču wehrtiba. Protama leeta, tā sem tahdeem apstahleem, nefatotees uš semām procentem (3½—4%), par tahdām aisdōd nāudu hipoteku beedribās, mahju jenas un lihdf ar to dšhwolli ihres fahfihstās leeliffi augstumā. Berlinēs apfahrtne pehdejōs gadu desmitōs daschš labs semneekš ar pahridefmit puhra weetas leelu semes gabalu palizis tā fahot par natti par mišjonaru zaur to, tā tam buhwetaji- spekulanti par tahdam besprahitigām jenam, par 50—100,000 rubteem nopirka puhra weetu semes, turas ištēnā wehrtiba ir tad, kad tur atrodas dahrsi, nefneefchās pahri par pahri fints rubteem. Nefamūgi mantfahrigee grunts spekulanti ari wisur fahzehlufchi pret fewi nitnumu, tā tā daudš, pat konserwātiwī walstis wihri dod padomu, tā leelpilsehtu apfahrtne wajagot wisu granti nopiekt par tafetu wehrtibu no walstis pušes, lai tad turpmat nebuhtu eespehjamš til trafā mehrrā fadahrsinat dšhwollūs. Lihdf schim tahdi preefchlitumi palitufchi bef selmes, tapehš tā pilsehtu walddēs sehdeja grunts un mahju ihpafchneeki — tairni tee elementi, tam interese pee dahrgām ihrem un grunts spekulantu pelnas. (Turpmat beigas.)

Ulo eekschjemes.

a) Waldibas leetas.

Par Rigas behrnu patwerfmu kuratorijas darbweedi eezeltš Widjemes gubernas zectuma inspektora palihgš grafs Tolstōjs.

Par Rigas apgabala teefas prokurora sekretara palihgu eezeltš tās pašchās apgabala teefas prokurora Jan- zelejas kanzelists Ernsts Wihstols.

Widjemes gubernas waltes kanzelists Wofeslawš Lodigos uš pašča luhgumu atwalinats no deenasta.

Išchindš pa-augstinati: par walstspadomneekem: Widjemes gubernas wezala fabriku inspektora weetas ištā- ditajs Ruma un Kurfemes ašifes walddēs wezalais rewifors barons Lievens; par kolegiju padomneeku: Leepajas walstš- bantas notālas grahmatweidis Holznere; par kolegiju ašeforu: Leepajas walstšbantas notālas kontroleera palihgš Weijers; par kolegiju sekretaru: Leepajas walstšbantas bi- juschais grahmatweicha palihgš Sigmundš; par kolegiju registratoru: Rigas mūitnijas kanzelists Heinrichfons.

Išchindš pa-augstinati: par kolegiju ašeforu: Rigas aprinta preefchneeka jaunatāis palihgš Maluga; par titular-padomneeku: Walmceeras aprinta preefchneeka jau- natāis palihgš Hars un Rigas pilsehtas polizijas eezirtna prištawa weetas ištāditāis Starufkis; par kolegiju sekre- tāru: Widjemes gubernatora kanzelejas registratorš Klimo- wifschš; par kolegiju registratorēem: Widjemes gubernas walddēs kanzelists Schillings, Widjemes landratu kolegijas kanzelists Grube, Rigas pilsehtas polizijas eezirtna ūsraugš Treus un Zehsu aprinta polizijas walddēs registratorš Wihstols.

Par Jelgawas pilsehtas polizijas walddēs kanzelistu eezeltš Jahnis Zerpinfis.

Inkuma - Talsu meerteefneechu fapulzes priwat- adwotats Nikolajs Drachenfels eezeltš par jaunako ahr- fchata fewischtu ūdewumu eeredni pee Kurfemes guber- natora.

b) Baltijas notikumi.

No Jaun- Peebalgas. Weeteja dšeedašchānas beedriba swineja 17. dezembri 1895. gada sawus 11. gada fwehtlūs. Programa fahstahweja ij runam un konzerta. Konzertš ištewās apmecerinofchi, bet ne tā runas. Apfwei- zināfchānas runā preefchneekš tehloja dšeedašchānas swaru. Dirigents zildināja sawa tehwa, sawus un zitu dibinātaju

notelnuš. — Beedriba dšeed, bet teatri nesepehlē, lai gan delorazijas ir deefgan glihtas un ismahfajot beedribai ap 120 rubteem. Ar atšinibu minami it mehneschu pirmā fwehtdeenā farihfotee jautajumu wafari. Ištihfōjuma peh- deja dala bija dāntfchi. Pa ištihfōjuma laiku preefchneekš lahija nāudu preefch jaungada wisfichu atpirfchānās.

No Namkas.

Rā zeen. „Mahjas Weefa“ laštājeem sinams, scheit nodibinājas besmahfās publika tautas biblio- tēla. Sihmeti ap 70 rbl. no priwat-personam; bef tam Namtas pagasta fapulze nolēhmūš dahwinat 15 rbl. un dot brihwās telpas leetofchānāi.

No Weifmaneem.

20. dež. watarā muhš ištānjeja schaufmīgš ugunsgrēhtš; schejeenes pagasta pehrminderim, Daudseefchu mahjas fainneekam Tomfonam nodega tuhtris un wahgušis. Tā tā uguns bija zehlfes no eefschēenes un tateht tā laudis gulejušchi, tad nelatmi pamanijufchi titai tad, kad uguns jau laufufees zaur juntu ahrā. Wišf lopi, kas tuhtri bijufchi, fadegufchi. Ehla pate adroschinata weeteja uguns adroschinaschānas beedribā apmehram par 300 rbl., bet 2 firgi, 9 leelopi, 8 aitas, 2 zuhšas, fweni u. t. t., istāifa daudš, daudš leelatu flahdi, kas jazeefch ne- laimigajam fainneekam pašchām. Sche nu buhtu latram, tam eespehjamš, japarahda twdafa lihdfzeetiba ne titai wahrdōs, bet ari darbōs.

No Ahraischeem

par augšējo uguns grēhtu wehl raksta: Natti no 20. uš 21. dezembri nodega schejeenes Setlereefchu pagasta L. D. mahju tuhtris. Lihdf fadegufchi 2 firgi, 8 gowis, 9 aitas, 2 zuhšas un uš tuhtris greefsteem atrodofchee falni. Ehla bijufe adroschinata. Uguns zehlons wehl flaidri nāv sinams.

No Mengeles

(Mabteenas draudfē). Mengeles pa- gasts pastahw no tahdeem 70 fainneekem, kuri pa leelatāi dafai sawas mahjas jau ismahfajufchi. Ziteem gadeem mehš Mengeleefchi ištihfōjam gan ari teatra ištahdes u. t. t., bet 1895. g. isnemot tahdūs „fatumus“ nāv nekās freetnats ištih- fōts. Zereftin, tā uš preefchu tas atkal buhš zitādi. — Nefen Mengeles Labdarības beedriba nospreeda ištihfot 1896. gada 6. janwari gada fwehtlūs. — Latraksti un derigas grahmatas sche wehl deefgan maf top lafti.

Par „Latweefchu Woišchu“ redaktoru, tā „Waldibas Wehtnefi“ lasams, apstiprinats mahjā tās Auguštš Bielensteins.

No Saleneekem.

Swehtdeen 17. dezembri weeteja dšeedašchānas beedriba bija farihfōjušf preefchlahjumu un jautajumu ištādrofchānas wafaru. Wafars bija tit labi apmeklets, tā dišchānā fahle bija pilnum pilna. Wafaru atlahja Jurtowfla Igs nolāfdamš Dauges darbu par „nabadšibu“. Schini interesantā preefchlahjuma dabujām eepafihtees ar pawisām ziteem nabadšibas eemesleem nekā ar teem, tahdūs mums lihdf schim mahjija un eestahstija. Sche autors neapmecerinājas wis ar pašihstajamām frahsem, tā nabadšiba ir palaidnības fetas un tā ar taupibu fa- fneefamī mišoni, bet teit tas fpeefchās pašchā dšihwē eefschā, pašchā fadšihwes lahrtiba un te meklē zehlons un ari atrod nabadšibai. Lai gan preefchlahjums bija eewehrojami garfch, tomehr publika nolāufjās ar leelato interefi, ištē- met titai tahdu „muhšu wezi“, kas nemeerīgš stāigaja eefschā un ahrā, nesepehdams panest preefchlahjuma pate- fības atrifināfchānu. Pehš preefchlahjuma feloja jau- tajumu ištādrofchāna. Jautajumu, tā jafepj plawas, ištādroja deefgan pašchī muhšu pašihstamāis laufšaimneekš J. Wagners. Mahju laufšaimneeki deefgan leelu wehrtibu gan peegreefchot lauku mehšlofchānāi un kofschānāi, bet plawas tee atstahfot pilnigi Deewa gabdašchānā un tomehr no tam fagaidot it gadūs auglūs. Kattrš augš, latris stahdiufch prasot sawu baribu, bet kad nu no plawas išt- gadūs titai prasot, bet tai nefad nedodot atpafat, tad jau ne-efot nekahds brihnumš, tā tā nekahdūs auglūs wairš neštōdot un daudšās weetas pat darbu wairš neatmahfajot. Un tomehr pareifš lōpra plawa efot pat eenefigata par lauku. Schis jautajums, tā plawas jafepj prasot gan pašchāni apstātū, nekā tas eespehjamš sche ihsumā, tad tomehr winsch mehgināfchot ihsumā dot daschūs aishdij- numūs. Pirms kerotees pee plawu pabrlofchānās, efot jafinot lahda plawa, faufa waj mitra, tuhdu bagata waj pika smiltš waj mahla un tā tahlat, jo pee latras fawadi efot jarihfōjas. Pee flapjam plawam pirms jaruhpejotees par nograhwefchānu, ja no plawam newarot uhdens notēzet, tad tās fahstahfōstot, tur tad neweēns kul- turas augš newarot augt, augot titai fahbas purwa fahles. Pehš plawas nograhwefchānas derigi pirms mehšlofchānas seht kalfūs, kuri kaitigās fahbes faista tā ari efot kuhdraju plawam deriga augu bariba. Kuhdraju plawam pašchi derigātee mehflī efot schofchu fahfchipelejumi, tur tee aif- fneefšami, tur labatu mehflu par teem ne-efot, bet sche mehflī buhšchot aifšneefšami titai reteem, tateht jaluhfōjot dabūt zītā zekā. Kuhdraju plawas efot mineral augu ba- ribas weelu tuhrtums; fahpeffa teit nefad netrūhstot. Schah- das plawas tateht mehšlojamās ar pelneem un mahfšigeem mehfleem: kaitiņu, Tomāsmilteem un fosforiteem; fewischki fosforitī schahdas plawas sehnigi ištētojami. No dabigeem mehfleem eewehlamī efot komposti, wisadi fahfchipelejumi;

pa lopu zeķem, virza u. t. t. Labi pļāvu mehli esot arī, kad mehli iwesti, laidaru šasķipeļjumi, fevišķi ja laidars uš smilts pamata, jo tad latru gadu wairak tā puspehdu beesa smilšu labrija pefuhzotees ar mehli weelam, kuras pļāwam toti noderot. Taisni kuhš mehli pļāwam ne-efot nekad dodami, tee wislabaki atmafajotees laufā. Tad G. jaunkundse nolafija garaku preefklasijumu par feeweefchu stipendijam. Sche zeen. runataja deefgan gairi ufrabdija, ka tagadejee fainneeziabas apstahli ari feeweeti ar waru treezot fadhjwes bangās; wifas feeweetes wairs newarot fagaidit, lai tās apprezetu un tā cetiftu apgahdibas ostā — laulibā, bet simtām tām japaleekt neprezetām un gluschi nefagatawotām dšihwei ja-aijectot bojā. To jaunaru stahwollis, kas druzin tahfaki spehju luhfotees nahfotim un zenshoftees nahfamai dšihwei fagatawotees, schimbrisham esot breefniigs, tās nizinot, apfmejet, nosafot par netiklem un tā tahfak. Kamehr wihreefchus pabalstot daschadas beedribas, tamehr feeweefcheem ne-efot neweena, kas sneefot palihdfigu rotu. Zit labprahf daudjas gribetu apmeklet Ponemonas fainneeziabas skolu, Rigas aufchanas kursus u. t. t., bet ne-efot lihdsjektu un pabalsta ari netur ne-efot kur nemt. Tadehf lai dibinot ari feeweefchu stipendijas. Pee scha preefklasijuma preeflehjās jautajums par Sinatnu komifijas sawado stipendiju isdalischanu. Wifā no runatajeem ar ihgnumu issajijas pret S. I. netaijno un partejisko rihtofchanos un apnehmās naudu suhtit „D. L.“ redahzijai, lai nodod teem pulzineem, kas nedabun no Sinibu komifijas. Wifā fapulzē nebija neweena, kas buhtu aistahwejis Sinibu komifijas netaijno rihtofchanos. — Jautajums, kursch no deenas laifrafteem laufsfainneecek labaks, tika isfehirts „D. L.“ par labu. „B. W.“ nodarbojotees ar neekeem, ka gar wezām pasta lam, ziteem dahgeem kantareem, flaweneem atmeneem. „D. L.“ ari leclu wehribu peegreefchot laufsfainneeziabai, kamehr „B. W.“ gar laufsfainneeziabu nemas nenodarbojotees. Weens lungs gan preefihmeja, ka ari „B. W.“ esot sawā sinā eewehrojams; fevišķi wakarā gulet esot, jo ta raksti it faldi emidifinot, ka peemehram „Par deendufain u. t. t. Tad jautajumu par lopu ehdinafchanu seemā isfkaidroja attal J. Wagnera fgs. aprahdidams, ka ar falmeeem un pelum ween naw eefpehjamš lopus peenahjigi pachdinat, bet ka mums jakerotees pee spehla baribas weelam, ko gan jau ari daudsi muhfu semtopji darot, bet ari fche wajagot finat tahdu spehla baribu labaki nemt, jo ne wifas weenam un tam pascham mehrikim noderot. Tā tā wifās muhfu fainneeziabās falmu un pelu papilnam, tad wehriba peegreefchama titai proteiwelam un tautem. 1000 mahrzinu fmagai gowij esot wjadfjgs 2,5 (2 1/2) mahrz. proteiwelun un 0,4 mahrz. (2/3 jeb gandrihš pusmahrzimu) tautu. Salmōs un steebru augu pelawās fcho weelu esot tit loti maj, ka tās nekrihtot nekahdā fwarā, tadehf gandrihš wifas japafneefot zitā baribā. Bet semtopis panembams rokā baribas weelu procentu tabeli drihš pabrleezinafhoftees, ka wifās augōs proteiwelēas neatrodotees weenā dau-djumā. Tā meefchōs ir 8 proz. proteiwelun, kamehr lehjās 24,8 proz.; rudjōs 1,2 proz. tautu, bet linfehklās 35,2 proz. tautu. Tadehf katram jaluhfjotees, kur winam mahrzina proteiwelun weelu waj tautu isnahfot lehtati. Bet spehla baribas weelas, ka: Kijas, grubhu paleekas, fehnalas, labibas sfrotejumi pafneefjami lopeem faufā buhshana, zaur to tee tos wislabaki fagremojet. — Tad isfkaidroja wehl daschus fhfakus jautajumus un wakarū nobeidfa, kursch bija wilzees weselas fhchetras stundas. R.

No Mas-Salwes. Schejeeneefchu weetneeku pulks nospreeda 16. dezembri 1895. g., atwehlet skolai 25 rubli l eelu kreditu tahdu mahzibas lihdsjektu eegahdashanai, tahdus skolotajš affinis par wajabjigakeem. Tā tad Mas-Salweefchi skolas sinā pehdejā laikā nostahdijufchi fevi ziteem pagasteem par fposchu preefshimni. Augschminetā deenā ari pagasta wezakais pafinoja, ka weetneeku pulka fpreedums — slehgt weenu no tagad wehl diwi pastahwofcheem frogem — apstiprinats. Arween naigi uš preefshu! B.

No Wahrbeles. Swehtbeen, 17. dez. 1895. g., fahrtibas beedriba „Difrele“ isrihloja weetejā skolas namā preefklasijumu un jautajumu isfkaidroschanas wakarū. Skolotajš A. Keinigs fgs tureja preefklasijumu par „isglitibu“ aifrahdidams uš to, tahdu lomū spehle etifā (titumigā) isglitiba isglitoto aprindās. A. Keefstina fgs lafija par fahrtibas beedribas prinzipeeem, isfkaidrobams, ka fahrtibas beedribas noluhš esot ruhpetees par wispahrigo zilwejis labklahjibu. Klauftaju, aufstajam laikam par spihhi, bija eeradufchees loti daudj. Beidjot tika isfkaidroti daschi fhhi jautajumi. S.

Par Piltenes meestina tirgotaju deputateem uš nahfshochem trim gadeem no 9. dezembra fch. g. apstipri-nati fefofchi tirgotaji: Eruchims Sefchunowš un Hifchš Berls un pilsonis Jahnis Widermans.

Fekabschtatē 18. dezembri nomiris bijufchais tautas skolu inspektors Aleksejs Drlowš.

c) No zitām Kreewijas pusēm.

Somu awifēs sino, ka Somija dibinafchot fhchetras pahraudfibas eestahdes, kuras pahraudfichot labuma sinā

peenu un fweestu, kuru Somija isfuhā ne tihween uš Kreewiju, bet ari uš zitureeni Eiropā. Schis pahraudfita-was ismekleschot moderneeziabas raschajumu ihpafchibas un nederigus raschajumus isnihzmafchot.

Mafkawā nodomats dibinat jaunu zelu inscheneeru institutu.

Kijewas I. gimnafjai nelaitis miniftru komitejas preefshneeks N. Bunge dahwinajis 5000 rbl., kuru prozenti isfetojami arween kahda wiftruhjigā gimnafijas auffena pabalstam, kad tas beidj kursu. Kijewas uniwertitei N. Bunge dahwinajis 12,000 rbl. truhzigato studentu pabalstam. (B. W.)

Wiatkas apgabala teefas delegazija Glasowā, 18. no-wembri, isfteesaja swehrinateem peedafotēs ihsti nopeetnu fa-refehgitu leetu: semneeki Lebenfowš un Fsheraneewš bija apshhdjeti par wiltigu leezinafchanu. Profurora beedris Andrejews uftureja apshhdjibu; pehž preefshchdetaja beedra ihfās un todoligās runas swehrinatee, kuru wezakais bija walfstpadomneeks N. K. Schilins, apshhdsetos atfina par „wainigeem“. Pehž tam teefneefchi atlahpās apspreefchanas istabā un weenbalfigi nolehma: „Geweurojot, ka zaur swehrinato atfinumu newainigi teef noteefati, teefa nolehmuš leetu nodot zaurluhofchanai jaunam swehrinato personalam“. Kad fchahds nolehmuš bija isfcludinats un preefshchdetaja beedris preefihmejis, ka teefa apshhdsetos atfhst par newainigeem, tad ari apshhdsete pafchi dreboshā balfi isfzejās: „Mehš efam gan newainigi!“ (Now. Wr.)

„Wifenski Westu.“ sino, ka esot pamaniti wiltoti fudraba rubli. Weenu tahdu rubli nesen kahds pafafcheeris Wifinā eedewis firdfelfszela konduktoram un pehdejais is-dewis atpafai 95 kap. Schim rublam ir gada staitlis „1841“, wispahriigi labi isftrahdats un pehž isfkata naw isfehkrams no ihstas naudas. Pafihst war titai pee burtu „er“ afajeem augfhgaleem wahrdā „монета“.

„Waldbas Wehstnescha“ Koleras finas.

Peterburgas pifehtā no 16.—23. dezembrim	28	19
Peterburgas gubernā „10.—16. „	16	7
Kijewas „3.—9. „	12	6

No Rigas.

Seemas swehtfi — preeta swehtfi. Wifur lih-finojas. Pat nabagu zeeteju azis tā sawadi eemirdšas. Un ari muhfu beedribas wahrdā pilnā sinā preezajās. Kur ween fstatees, wifur balle. Rigas Latv. beedribā otrōs seemas swehtfōs balle; tāpat Katrindambja pal. beedribai, Rigas Pahrdangawas Sabraudfibas beedribai. Ari pat seemas swehtfu pirmā deenā jau daschās eefahja waljet, tā peemehram: Pawafara beedriba, Rigas strahdneeku pal. beedr. u. z. Jaunš gads finams ari jaeesahf ar walze-fchanu, ka to peemehram dara Katrindambja pal. beedr., Rigas Pahrd. Latv. amatn. pal. beedr. un zitas. Waj pateescham jau peetruhufchi ziti kreetmaki, garu pajilajofchaki preeki?

Rigas wagonu fabrikā „Phönix“, tā Peterburgas „Serolds“ sino, nesen no waldbas un deenwidus-rihta dšelfszela apstelleti wagoni par kahdeem 3 1/2 milj. rubteem.

Safulauka kohwilnas wehrtunwes un austuwes beed-ribas statuti apstiprinati.

No prees wirswaldes dramatifas nodalas Peterburgā nupat attanti atlahām israhdem fefofchi dra-matistfi fazerejumi Latweefchu walodā:

- 1) „Jeeni fawu tautu!“ Drama fhchetrōs zeh-leenōs no Seebergu Fridrika.
- 2) „Slawa“. Komedija fhchetrōs zehleendōs no N. Solowjewa. Tullojis Helmanu Atis.
- 3) „Statuwes mahflineeks.“ Ihfās lugas, solo-flati, kuplejas u. t. t. jaurtribas wakarēem. Latweefchu fstatuwem fcharaktijis Lejas-Kruhminfch.
- 4) „Selta kupris.“ Jots weenā zehleenā. Kahdu wezu weelu pa dalai isfetojot fcharaktijis Rudolfs Blau-manis.
- 5) „Negerete.“ Statu luga ar dšeedafchanu 1 zehleenā no J. F. Kafellija. Latweefchu fstatuwem pah-rahdajis Lejas-Kruhminfch.
- 6) „Weenam japrezas!“ Jots weenā zehleenā no A. Wilhelmija. Latwifki tulkojis Seemetu Frijis.

— as. „Balfs“ uš gada beigam alafch mehdi israhdit fa-wadu „idealifmu“. Lai apflehptu fawu tufschumu, tad ta isfeto daschadus lihdsjektus: 1) „Balfs“ redahzija pati fevi flawē un apbhriho fawus „warenos“ ralftus „Baltijas Wehstnesi“ („Balfij“ un „B. W.“ tas patš redattōrs) un 2) ta gadu beidj lafdamās ar ziteem laifrafteem. Tā tas bija eehr, tā ari fhogad. Sawā pehdejā numurā ta ee-weeto eewadrafstōs wefelus diwus garus ftrihdu ralftus, no tureem weens greefchas pret „Mahjas Weef“ un fe-wifchi jauno „Wehneschrafstu“. Neturam par wajabfigu uš „t a h d e m“ pahrimetumeem atbildet. Tur atfal pa-rahdas „Balfs“ fawadais „idealifms“ wifā sawā faltumā. Waj teefcham jau „Balfij“ jakeras pee tahdeem lihdsjektēem?! — Waj te labaks lihdsjektis nebuhtu nopeetns darbs un kreetnati spehhi nēfā „Balfij“ ir schimbrisham. Tās drofchi wairak lihdsjetu, nēfā kengafchanaš, jo ar pehdejo tal tuf-fchuma neapfegs!

Widwes gubernatora fungs atlahwis:

I. gilbes tirgotajam Joffam Jaroflawowam Heindle eerihfot eefala-efstrakta fabritu pee Peterburgas fchofejas, uš gruntzgabala Nr. 27.

I. gilbes tirgotajam Joffam Jaroflawowam Heindle eerihfot fabritu preefch reepu isgatawofchanaš, ar futa fpehfu, pee Peterburgas fchofejas uš gruntzgabala Nr. 27.

Cewainofchanaš. Strahdneeks Peteris Filipowš 17. dezembri pa Dinaburgas eelu eedams redseja diwus strahdneekus uš eelas pluhfotees; peegahjis wifsch mehginaja tos fameerinat. Pa tam peeftrehja tahds nepafihstams zil-welš un eewainoja Filipowu ar nafš mugurā. Cewainoto noweda uš flimnizu un wainigo mefle.

— 17. dezembri leelā Mastawas eelā Nr. 193 Khd-fojees kurpneeks Roberts Guts eewainoja ar nafš kruhtis strahdneeku Karli Stolju. Cewainoto nofuhfija uš flimnizu.

Sirgafhdšiba. Semneeks Jehkabs Lozits, maf-neeke Eberga tufcheeris, sinoja polijijai, ka winam 20. de-zembri Bajnijas eelā, pee mahjas Nr. 30, nofagts bes uf-raudfibas atstahš firs un ragawas, apmebram 120 rbl. wehrtiba.

Nelaimes atgadijums. 20. dezembri strahdneeks Zwans Bulle zementa fabrikā, aif pascha newmanibas, pee rinka sabga fatropfoja diwus pifstus, kadehf bija janofuhā uš flimnizu.

Utrafšs behrna lihfis. 21. dezembri atrada „Krafnoje Gortas“ pifehtas tirgus atejamā weetā behrna lihfi, pee kura redsamās waras darbu fhmes. Ismekle-fchana ušfabta.

Utrafšs lihfis. 22. dez. Leelā Jehfaba eelā Nr. 3, uš mahjas palaktrepem, atrada 64 gabus wezā waktneeka Ernsta Silina lihfi ar pahrfistu galwu. Domajams, ka Silinfch pa trepem kritis un uš weetas nomiris.

Peepescha nahwe. 22. dez. Laboratorfjas eelā Nr. 1, sawā dšihwollī peepeschi nomira atrahfnatais sal-dats Mikelis Kaprals. Nahwes zehlonš naw finams un lihfis nodots fehzijas nodafai.

Sahdšiba. Nakti uš 22. dez. Kaktu eelā Nr. 31/33 ušlaufta Arena Kabna felta un fudraba leetu magafina, if kuras — pehž apfagta ušdochanaš — isfagtas felta un fudraba leetas apmebram 9000 rbl. wehrtiba. (R. P. P. A.)

Grahmatu galds.

Nedahzijas pefuhfitta fchahda jauna grahmata: Laufsfainneeku Kalendars 1896. gadam. Klajā laidis agronomš J. Bifneeks. Jelgawā, drukats S. Alunana drukatawā. (Kalendars lauzimeekeem it fhhi eeteļjams. Red.)

Teefu leetu nodata.

Spariga feeweete. 1895. gada 30. junijā Walfas aprinta polijijas uradnis Peters Mahuls eeradšs Wez-Gulbenes Kihshōs tal noluhā, atment fainneeke Nago-boda glabafchana atrodofchōs sagtu gowi. Titto uradnis tahfjās ee-est kuhhi, te Baba Lapsche metās tam kruhtis un, atrahwufe jobenu, faleeja to lihfu; pehž tam wina ap-meta uradnikam ap kaktu rewohwera fchnori un fahla uradniku fchnaugt. Bet ari ar fcho wifu sparigai feeweetei wehl nepeetita. Satodelejufe uradnika rotas un apdraude-jufe wimu ar meetu, ftiprone wifu beidjot eefweeda polijistu grahwi.

Notituma azu leezineeki bija Atis Pomers, Andrejs Loms un Augusts Bredits, kuri augfhā aprahfnitos ap-stahftus ismekleschanaš teefneefcha preefshā apstiprinaja. Pee atbildibas faukta Baba Lapsche stingri nodeewojās, ka wina ne-efot uradniku nefš fufite, nefš grubdufe, turpreti patš uradnis esot wimu fakanlejis.

Scho prahwu 15. dezembri Walfā isfteesajot leezineeki atjaunoja fawus agratos isfektumus. Apshhdjetā Baba Lapsche attal zeefehji apgalwoja, ka esot newainiga.

Apgabalteefas lozefki, leetas apstahftus apshwehufchi, pafcludinaja fchahdu fpreedumu: uš fodu lih. 271., 149. un 38.° pantu pamata Dlu pagasta lozefke Baba Lapsche, 50 gabus weza, fodama ar eeflodfshchanu zeetumā uš 2 mehnescheem. — ds.

Rugneeziba.

Sinas par Latweefchu fugeem. Austrums, kapt. Bauers, 10. now. no Rigas isfeedams, 9. dez. eegahjis Havrē. Kolumbus, kapt. Jurgenbergs, 10. dez. atstahjis Savannah (Amerikā) uš Ddefu dodamees. Kursemneeks, kapt. Mugneeks, 6. dez. isgahjis no Billas Garcijas uš Cardifu. Aliee, kapt. Wafks, 5. dez. bijis gataws isfet no Arbrotahs uš Wentšpili. Concordia, kapt. Behrfinfch, 5. dez. Rigu atstahdams un uš Gooli sehgeledams, 10. dez. gahjis zaur Sundu. Austra, kapt. Rafs, no Stettines braukdams, 6. dez. nonahjis Shieldsā. Julia Maria, kapt. Weinbergs, no Wentšpils isfeedams, 5. dez. nonahjis Sun-derlandē. Otto, kapt. Martinfons, 8. dez. gahjis Dunge-nefai garam, uš wakarēem eedams. Lucinde, kapt. Ruf-mans, 10. now. Rigu atstahdams, 2. dez. nonahjis Shieldsā. Lucas, kapt. Krons, 7. dez. posts no Christianijas uš Sunderlandi. Jonathan, kapt. Grehwe, 7. dez. isgahjis no Londonas uš Pointe à Pitri (Wakar-Indijā). Baltija,

kapt. Urbīnš, 2. dez. sahtis Londonā eemēt lahdinu uš Trīnidadi (W. Indijā). Lihgo, kapt. Abolīnš, 7. dez. iſ- gahjis no Londonas uš Demeraru. Zwei Carl, kapt. Za- tobsonš, no Havres braudams, 4. dez. nonahjis Gabetē. Lembit, kapt. Biers, no Londonas uš Trīnidadi eedams, 3. dez. gahjis Deal garam. Katarina, kapt. Iſchalste, 16. nov. no Rigas iſeedams, 5. dez. nonahjis Grange- mouthā. Lilly, kapt. Lafmans, no Wentšpils eedams, 4. dez. cegahjis Typortā. Gubernator Sinowjew, kapt. Wints, 16. nov. Rīgu atstahdams, 2. dezembri nonahjis Šhieldfā. Petrus, kapt. Štujnš, 9. nov. no Rigas iſ- eedams, 6. dezembri ſaſneedis Scarborough. Tantivy 3. dez. pahrđots Imuidenē ar inventaru wairakſoliſchanā par 875 ſlor. Wentšpilsē „Die Geschwister“, kapt. Šlof- mans, no Wentšpils braudams, 5. dez. ſaſneedis Grange- mouthu; Seemehjhrā, bahrgā laikā fugim laušis klibwer- bomis; fugis bijis nobſihts lihdš Norwegijas kraitam. Julie Alide, kapt. Kadakš, no Narwas braudams, 9. dez. no- nahjis Delfziljē. Mas-Irbe, kapt. Jordans, no 26. nov. jekā no Šhields uš Colbergu, 10. dez. ušrunats no lahdā fuga; wišs bijis lahtribā. Sweiks, kapt. Anšons, Klaipehdā, pee Suderhaf, eemēt ošola ſtabu lahdinu. Sibens, kapt. Er- hardš, no 8. dezembra jekā no Šhields uš Rīgu. Livia, kapt. Wihtolīnš, 11. dezembri poštš no Londonas uš Altonu. Mercator, kapt. Weide, 19. nowembri no Rigas iſeedams, 11. dezembri nonahjis Bristolā. Linda Morgenroeden, kapt. Adamšons, 22. nowembri iſgahjis no Bernambuco uš St. Tomas ſalu. Sydonia, kapt. Seglīnš, 8. nowembri no Rigas iſbraudams, 9. dezembri ſaſneedis Penarthu. Nimrod, kapt. Wihtolš, 28. nowembri iſgahjis no Mōbiles (Amerikā) uš Brestī ſ. D. Walgalzeems, kapt. Blahse, no Brestes eedams, 18. dez. nonahjis Liverpoolā. Noas, kapt. Auguštš, 14. nowembri no Rigas iſeedams, 10. dez. ſa- ſneedis Ficampu. Austrums, kapt. P. Bauers, atraſdamees Havrē, ees ar balastu uš Błoc River (Jamaiķā). Austra, kapt. Laſis, peenehmis lahdinu no Šhields uš Demeraru. Ernst David, no Wentšpils iſeedams, 8. dez. nonahjis Bonefā. Pauline, kapt. Krl. Bauers, ar daſchadu pretiſchu lahdinu no Hamburgas uš Bahju (Amerikā), ſtarp Cuz- haveni un Kugelbaate an der Süd, 13. dez. ušgahjis uš ſehkta, no tura twaitoniš Borkhum nowiljis un nogahdajis uš Cuzharenas ošu, tur fugis no duhtura tiks apſtatis. Pulwera lahdinšch no fuga iſdots no ſnīka. Jacob, kapt. Krauflis, no Rigas 6. nov. iſeedams, 17. dez. nonahjis Cardiffā. (B. W.)

Uš deenwīdeem.

I.

Par Minkenes mahtſlas darbeem.

No daudšajām Bawarijas gatwas piſchetas Minkenes eewehrojāmām buhwem wiſpatihkamato eespaidu dara mahtſlas akademiķa, kaš iſgatawota ſtaistakā Italeeſchu reneſanſa ſtilā, leeliſta un ſtalta ehla, no granīta un Tiroles marmora. Pee galwenās ee-čas uš platajām granīta trepem, katrā puſē, ſtahw diwas lepnas ſtatuķas (tehli), kaš iſrahda Raſtoru un Poluſhu kā loti ſtaistus wihrifchus jaunelkus ſtaltu ſirgu mugurā aulekſchojot. Šehis ir darbs, kaš apbrihnojami labi iſdewees, kaħds tīkai re- tumis pat labatajeem mahtſleneekem mehđš iſdotees, jo kā ſala, ikdeenas mahbe rauſchus nejepot, tā ari ne itreifees mahtſleneeki eepehjo to ſewiſchki ſtaltu radit. Daudš weetās redſam, ka pat leelatajeem daileneekem naw iſdewees tā kā wini gribejuſchi un to no wineem ſagaيدا. Bet ſcho ſtahwu, Raſtora un Poluſka tehlotajām Widmanam nu gan ir iſ- dewees preekſch mahtſlas tempa (ſwehtnizas) teekſcham zee- nigu ſtaltumu radit. Uš akademiķas augſchā ſtahw brunotā Palas Atena, kurai weenā puſē ſinatne, otrā poeſija (dſeja) un dailē (mahtſla) tehlotas kā brihniſchki ſtaistas ſeeweetes. Akademiķas preekſchnamā ee-ejot atkal redſjam loti patihkamu buhwes ſtilu, augsti, pulereta granīta pihlari, mahtſligi tehlotas ſtatuķas iſ Sen-Greeku olimpa, ſewiſchki ari te Palas Atenas ſtaltais miſlu tehls waren peerwek — taš leelas dſiki nopeetni un ſerņnigi uſſtatot eenaheju, ar weenu roku aizina un ar otru rahda uš augſchu uš ſinatni, poe- ſiju un daili. Katram zilwekam te jateel juhmīgi aiſ- grabhtam preekſch kā augſtaka. Bet tomehr daſchreis ari ſatiri rahpjas pa mahtſlas tempa (ſwehtnizas) trepem augſchā — kuri gan tagad zilweku weidā, bet ſtiliħdš dſi- dam to kengajoſcho ſpreedumu par poeſiju (dſeju) un mahtſlu, tad toš pilnigi war tehlot ar rageem, nageem un tigeria ketnam. Ari wini gan ſatas gribot zilwezes labumu un zeenot jaunās idejas, bet pateefiba tīkai tahdas jaunās idejas, kaš wiſu ſagahſch, par wiſu blauij un naud leelo naudeenu, turpretim tīkliħdš parahdas idejas, kaš zenschas uš wegā ſagruwuſchā to labaku uſtaifit wiſpahreja, ſewiſchki maſturigo labā, tad tee aiſ duſmam waj ſprahji un klup tahdam pehrtu ſwejneekam ar ſaweem neſwehra nageem wirſū — jo wiſu tīkai ſagahji wini weenigais mehrtis; noſt ar mahtſlu, poeſiju, etitu (morales, titumibas mah- zibu), eſtetiku (ſtaistuma mahzibu) u. t. t. Nekas ſchos ſatirus newar wairat ſataittinat, kā ja uſpraſa, ko wini grib ſagahſtā weetā doſ? Gan jau tad redſchot — tā tagad neweens newarot pateikt, bet galu galā iſnahk, ka tee grib tīkai atgreekſchanos pee lopibas. War jau gan tratas leetas

ſamuldet: mahtſlu un poeſiju, etitu un eſtetitu un tā tahlat noſengat, bet kaut to paturejuſchi pee ſewis un neuhbahu- ſchees ar ſawu „gudribu“ ziteem, kam wehl mahtſla un poeſija ſwehtas! To teeku zilwezes draugu mehrtis netad nebuħs tīkai weenigi ſagahſt, bet gan zenſtees uſtaifit ne- pareiſā weetā to labaku, — ſinatnes, mahtſlu un poeſiju (dſeju) zil ween eespehjamš kopt, jo zaur nopeetnu attihſtibu wiſās ſinatnes — mehš waram gan wiſpahrejo zilwezes labumu ſagaiddit daudš tuwakā nahlotnē, nelā weenigi bei jehgas gahſchot. — Bet lai ſatiri tehpaſas ar ſagah- ſchanu zil patihk, toš jau tiſpat dailē deewš Apolo pah- war — tadeht atgreekſimees mahtſlas ſwehtnizas eeſchējās telpās, kaš plaſchās un loti patihkami eerihkotas, ſche no- ſtahditas loti daudš gipſa tehlu ſtatuķas, kuras pagatawotas pehž wiſu eewehrojāmato daileneeku tehlojumeem. Šafi puķu ſtahdi, kā mirtes un ſtaistas palmes ſtarp baltajām ſtatuķām dara ſchās plaſchās gahſchās telpas tīk kraſchnas, tīk loti patihkamas, ka te mahtſlas mahzelliem eespehjamš ſawas labatās dahwanas attihſtit. Ari preekſchlaſijumu un dailkraſchchanas nodalas loti gliħti eerihkotas. Ne tīk pa- tihtamu eespaidu dara Minkenes uniwerſtate, kā mahtſlas akademiķa. Uniwerſtates ehla, lai ari gan tīkai preekſch tahdeem 55 gadeem buhweta, tomehr deegam druħmu iſſkatu un ari eeſchējās telpas naw tīk patihkamas, bet to teeku profeſori ir deegam labi. Minkenes galma, walſis bibliotekas ehla ir wiſai leela un plaſcha, kur kaħds miļjons trihſimti tuhtſtochu (1,300,000) ſehjumu daſchada ſatura grahmatu. Ee-ča ir iſſkatram brihwa. Bibliotekā plaſchās ſahles, kur iſſitki galdi un trehſli preekſch laſtajeem. Ne tīk wiſai teijama ir bibliotekas lahtriba, kā daſchās zitās ahrſemju leelpiſchējās, kur ir ihpahſchās katatogu ſahles, tā kā bibliotekas apmekletajš war uſmeklet katalogā, par lahdū preekſchmetu taš wehlaš ko laſit, un tad praſa bibliotekaru pehž iſwehletās grahmatās, ſche turpretim wehl nowejojuſees cetaiſe, ka apmekletaji katalogus neabun, katram paſcham jaſin ſiħki uſdot grahmatu, ko wehlaš laſit, kā to noſauz, no ka iſdota, kaħdā gadā iſdota un tā tahlat. Tā ar tah- dām grahmatam, kuru wirſratſtu un iſdeweju nepaſiħt — nemaj newar eepaſiħtees un bei tam bibliotekaru nolaidiba ar kreetna, teem naw grahmatas lahtribā, tā kā daſchreis paſchi neſin, kur atrodas ſehjumi, kaš katalogā uſiħmeti. Nepatihkami ari taš, ka newis tuhlin, bei tīkai deenu wehlat war dabut ſinat, waj to grahmatu to wehleeš ari war da- but waj ne. Bet weenmehr jau taš, ka ſche katram brihwa ee-ča bibliotekā no leela ſwara, jo tā ari maſturigi war ee- paſiħtees ar dahrgām grahmatam, kuras tee paſchi netad neſpehthu eegahdatees.

Daſchadi mahtſlas darbi ſche ir daudš weetās ſatopoti, ſche ir wairat mahtſlas bilſchu galerijas, bet galwenatās no tam wegā un jaunā „pinatoteķa“. Wečajā pinatoteķā atrodas kaħdas 1433 bildeš no wiſeewehrojāmameem mahtſle- neekem, kuri dſihwojuſchi preekſch ſcha gaduſimtena ſah- tuma; jaunajā pinatoteķā atkal ſatopoti eewehrojāmako mahtſleneeku darbi no ſcha gaduſimtena ſahkuma liħdš ſchim laitam. Abās ſchajās ehkās ir loti daudš eewehrojama un apbrihnojama — ſewiſchki bagata ir wegā pinatoteķa ar ſlawenā ſlameeſchu daileneeka Rubenſa darbeem, kuri pilda wairat kā diwas leelas ſahles, kuras atrodas Rubenſa wiſ- labatee darbi; ſewiſchki kraſchana un labi iſdeweſees ir bilde, kaš rahda Raſtoru un Poluſhu, kā tee laupa Leukipōš ſtaistās meitas Hebi (Phoibe) un Hilaerū (Hilaeria). Amoreti tura ſirguš pee pawadaš, jaunelki ſanehmufchi ſtaistules, kuras bei kaħda apgehba — gan turas preti, bet redš jau, ka tam paſchām patihk no tīk ſtalteem ſtaisteem puikam tīk nolauptām un aiſwejtām. Formas ſche loti dailas un uſſtahdijums waren gliħts. Rubenſam ir loti bagata fantaſija; pee wina ar fateekam wairat fantaſtiģus tehlojumus iſ wehſtures un mitologiķas, ari bibeles. Lee- liſts darbs ir wina paſtara teeksa. Tā ir miſligi leela bilde, kur tehlotš Kriſtus, kurſch nahk ſawā gobibā debekſchu pa- debekſchōš — ar labo roku taš aizina uſmodinatos apſcheh- lotos, kuri no engeekem teek neſti uš augſchu tam pretim — ar treiſo roku leelais paſaulē Teekſatajš atſtumj leelo pulku noteekato, kuras engelis ar ugunigu ſobemu raida uš motu weetu, kur tee no welneem teek ſagrabhtu un breeſ- migāš ugunis meſti. ſchaſchaligās iſbailes ſahſen nofo- diteem pat aħniš aģiš, kaħ welnu breeſmigeek nagi to meekas ſaploſa. Iſmiſumā tee weltigi ſtatas uš augſchu, bet debekſu Waldneekš ſawu gliħmi no wineem nowehreſš, teem japaleek molās. Kapi atweras, uħdem iſſchuhpo arween wairat zil- weku kaulu, kaš peenemas meekas — tur ziti, kaš wehl pa- ſtahw no ſatrudhejuſcheem kaulēem, ziti, kureem jau ſahk lauli ar meeku pahwillteekš, ziti wehl truħdoſchu liħtu bah- lumā un ziti jau apſſaidrotās meekas ar debekſchigi ſtaro- joſchām azim rangas uš ſawu wareno uſmodinataju un ſlahbeju, pee tura warēš muħſchigi ſwehtā preekā dſihwot. Rubenš ari wehl zitās bildeš tehlojis noſodito gahſchamu un teekſchamu paſtara deenā uš breeſmigo motu weetu: tur redſjam ſtaistules, kuras welni ſagrabht — tur trefni noba- rojuſchōš „lungus“, kureem welns reſno wehderu pah- plehſch, tur ſchaſchalu bei gala. Šche Rubenš wiſas figuras tehlojis bei drehbu, tahdas kā jau nu ir — jeb kā daſchki mehđš ſajit, wiſā naturaliſtiģā laulumā. Neſin gan, kā ſlawenajam, wiſā igliħtotā paſaulē eezenitam Rubenſam

buhu klahjees, ja taš dſihwotu muħſu miħā Baltijā? Tad gan laikam „wahrigee idealisti“ wina paſahrta par naturaliſmu — ka taš eedroſchinatees zilwekus tehlot bei drehbu aiſſegam — un „pahriphiletee realiſti“ atkal to droſchi ween dſihwu apraktu, ka taš driħſtejis ko fantaſtiģu tehlot. Bet ne jau ſlaweno Rubenſu ween pee mums muħſu ſtraujās, weenpuſigās ſtrahwas paſudinatu — wiſeem ſlawenajeem Sen-Greeku un ziteem mahtſleneekem nelahboš labat, kaš pa laikam deewuš, deeweetes un zilwekus tehlo- juſchi tīkai bei drehbu, lai waretu mahtſlā ko pilnigatu radit un dailā fantaſijā zilwezei ko augſtatu rahdit. Ari leelais Rafaels pat par ſawu leelako darbu nahktu pee mums uš motu ſola, ka taš uſbahſees ar tahdu fantaſtiģu gabalu, kā „Sikſtinās madonna“. Šche turpretim, ko ari mahtſleneeki nebuhtu tehlojuſchi, wiſš teek ar zeenibu uſſtatitš, te redſama idealistiģa fantaſija, kaš pazek pahri par it- deeniſchibu, te weenmutiģa peleta dſihwe, kaħda ta wiſ- ſemako ſchkiru aprindās ar ſaweem preekſeem un behdam. Te mahtſlas kritikeem plaſchakti jehdſeeni, ka tee atkauj daileneekem brihwi ſawas domas attihſtit un radit to, ko turam wina Muſa leek; lai nu ar ſatiri pakengajas, tomehr teem jau naw waras, un mahtſleneeki war netrauzeti ſtrahdat! No Rubenſa bildem leeliſtu eespaidu wehl dara ta, kur taš tehlojis labklahjibu un karu — weenā puſē redſama labklahjiba, augtu pilni loti, laimigi jaunelki un jaunawas, ſtaistās ſeeweetees, pee kuru kruħtim miħligi ſihdoniſchi laimigeem ſmaideem — otrā puſē ploſas breeſmiga kara wehra, degoſchās pelnōš ſagruħtoſchās ehlaš, debekſchōš kara ſurijas, — widū ſtahw Palas Atena un kara deewš Marſš. Marſš dſjelšs brunās ar duħzi rotā grib uſbrukt laimigeem, Palas Atena zihnas pret Marſu un ſpehziģu roku to ſtumj atpalak. Abu ſcho pahrdabiģo zihnitaju, deewa un deewes giħmji un waibſti iſdeweſchees loti labi, ka newaram ween deegam noſtatitees Rubenſa leeliſtajā fantaſijā. Maſat labi iſdeweſees tam kaħda zita bilde, kur taš kaħda titumibas uſwaru par ſchuhpibu un palaidnigu kaħribu. Titumiba, kaš ſihmeta kā brunotš karewiš ſarkana mehleti, kā taš ſamin ſatiru — gan iſdeweſees labi, bet uſwaras deewe „Victoria“, kaš titumam uſleek lauru kroni, naw tīk ſimpatiku giħmi un ſtahwu, kaħdai tai wajadſetu buht, bet driħſat iſſtatas pehž palaidniģas kaħribas, turpretim ſemeš nopeeſiā kaħriba ari ſawas kailajās meekas iſſtatas deegam gobiga. Tomehr ſchi ideja jau ween teek eeſtatita wairat wehrtā, nelā daſchu ſimtu tehlotaju ſimts labako tehlojumū, kuri noſchalinas no weenmuligās dſihwes bei kaħdām ſpirgtakām idejam. No mahtſlas ſtahwokka labu tehlotaju, zil ſtaisti un ſtadri taš ari buhtu tehlojis ko nebuht iſ dſihwes — tadeht ween wehl par mahtſleneeku neatſiħti, ja wina tehlojumā naw ka ſewiſchka, ka augſtaka. Mehš redſam, ka pee weenas labatās idejas tuhtſtoſcheem daileneeku greekſchās un nem preekſch ſaweem tehlojumeem weelu, kuri gan ſpehjiģi ſtaistu tehlot, bet naw ſpehjiģi paſchi atraſt deriģas idejas, jo idejas tīkai reteem dotas, un tadeht tīkai tee daileneeki, kureem idejas, iſpelnas iħta mahtſleneeka noſautumu, kamehr labos tehlotajuš bei idejam tīkai dehwē par amatneekem. Saprotams, ka pilniģis mahtſlas darbs tīkai taš war buht, kur ideja laba un tehlo- jumš ſtaisti iſdeweees, bet kaħdu pilniģu, gatawu mahtſlas darbu paſaulē nemaj naw, pat pee wiſeewehrojāmato mahtſleneeku labatajeem darbeem, ja wiſai ſiħti nem, ween- mehtr kaħdas kluhdas atradiš, mehš waram tīkai pehž pil- nibas un gatawibas zenſtees. Buhtu wehl loti daudš no Rubenſa leeliſtajām idejam un tehlojumeem ween ko ſtaħſtit, bet ſchoreiſ lai paleek, waru tīk wehl peeminet, ka te ir bei Rubenſa wehl loti daudš ne maſat leelu mahtſleneeku no Italijas, Franziķas, Spaniķas, Bahziķas, Belgijas un ſolandijās u. z. kaš ſtrahdajuſchi gan ideali, gan fantaſtiģi, gan reali, gan naturaliſtiģi. Te waretu katras ſtrahwas zeenitajš apmeerinatees, ja tam tīkai tīkdaudš jehgas, ka lauj ari otram dſihwot, kaš taiſni pa wina garſchai ne- buhtu. — Te realiſti war atraſt bagatigu baudijumu, jo Tenjers un ziti daileneeki wiam to leelā meekā paſneedi, kaš tehlojuſchi neattiħſtitu kauſchu dſihwi jo ſpiģti un da- biģi — netihras peeſmeħketas iſtabas, ſalausti galdi un trehſli, ſadauſiti trauki — tur neweikli plumpi groſas wihri un ſewas — preezajas un „dejo“ mulkiſki jauneeſchi, dara blehnas un teek dauſiti behrni, turpat atkal netahtu ziti iſdara wajadſibas — kuzenam ker kuznomis un tā tah- lat. Ari ſlawenais Spaneeiſš Murijſo tehlojis jo realiſtiģi nobriſlajuſchōš netihruš eelas ſenkus, kuri leeleem kenan- teem mutē gumſa maiſi un augtuš, netihru kaulainu wezeni, kaš ſenkim eefuķā galwu un kaun ka ſcherbuki eet par kaulēem. Tehlojumi tīk pareiſi, ka nedomajam wiš bildi ſawā preekſchā, bet zilwekus ar kaulēem un abdu un kaut zil iſdehdejuſchu meeku, kam nabadſiba nemaj naw kaħnuſe uſaugt un pee- teekſchki kauluſ ſegt. — Tad ir naturaliſti, kaš netehlo wiš breeſmigu nabadſibu un netihribu, bet dſihwes pilnibā zilweku netikumus. —

Atſpirdſinatees waram pee Italeeſchu daileneeku deewuſchi ſtaistajām formam, ſtundam waram ſtatitees daſchā Boma- (ſtaistuma deewes) deewes tehla un dſihwes ſpirgtuma deewo- ſchōš Amoretōš. Intereſanti iſſtatas, ka daikuma deewš Apolo wek neleekſcha ſatiram abdu noſt. ſtaistos deewibu tehluš iſ klahſtas ſenatnes wiſdaitaki ſpehji tehlot un teem

garu eedwest Italeeschu daiteneeki, ziteem tee mafat labi isdodas. Ari Kristus tehls no dascheem Italeeschu mahfle- neeetecem mums parahdas til wehl ihsti sawa deewischkiga staltumā, tā tas behdigos un grehtfardigos aizina; tajā nostatotees sajuht faldu apmeerinajumu un dshwibas spehku nospeestais. Sche ir tahda daites bagatiba un daschadiba fatopota, ka te katras strahwas peekritejs war baudit pilneem malteem — realists war nostatitees peletaja ideenischkiba, staititees schentos, peedsehruschu gihmjos, tā tee bauda, preezajas un pluhjas, nostatitees fastindfioschā nabadsiba, neleeriba — (laut til winsch pee tam domatu par to tā waretu labati buht?) un idealists war lidot ar engeku engeetecem debesu padebeschds. Wislabatais un pilnigatais baudijums saprotams tam, turam plaschaki jehdseeni, tas wisu war aptwert un no wisa tā bite medu fuhtr.

Minkenē, 24. dezembri 1895. g.

H.

No ahrsemem.

Wahzija. Wahzu awises schimbrihscham dauts raksta par „famosa“ krahneeka un „wekselu wiltotaja“ bijuschā „Kreuzzeitungas“ redaktora un konserwativo wadona brihw- funga von Hammersteina apzeetinaschantu.

Turzija nemeeri turpinās. Armenija daschds apga- balds leels bads. Par Turziju drihsumā plaschaki.

Stary maso Transwablas republitu (Afrika) un Angteem iszehlas ašinaina sadurschanas. Angli tur rautsija izjekt dumpi, lai pa juku laitu maso brihwwalstium waretu pahwehrt par sawu koloniju. Pat tahds Anglu ekspedizijas puljinsch eelausās par minetas republitas robescham, bet tita no weetejeem karewjeem fatauts un aisdshits. Brihwwalsts presidents Krūgers wisus sawus semites eedshwotajus us- aizinaja lihds nahwei aistahwet sawu brihwibu pret Anglu usbrukumeem. Wahzi un Amerikani stahjas us majās brihw- walstinas pūsi. Wahzu keisars pehz Krūgera uswaras par Angteem tam pat pa telegrafu nosuhstijis laimes wehlejumus.

Kā telegrafs sino, tad pee Johannisburgas Buhri stipri sakahwuschu Anglu kara spehku, tūru wadijis Dschemfons. Dschemfons pats sawangots. Anglu ahrleetu ministris Dschemberlens pa telegrafu luhdsis Krūgeru ar sawangoteem un ewainoteem Angteem apetees zilweigi.

No Seemel-Amerikas mums raksta: „Thief River Falls“ pilsehta atrodas us Red Lake upes kraasteem Minne- sotas walsti un ir pehdejā laitā toti usplautuse. Kur wehl preeisch trim, ischetreem gadeem krahmi, meschs, pla- was un lauki atradās, tur tagad staitas dshwojamas ehlas, fabritas, tirtotawas un tā tahlat. Pilsehta ir deegān plaschi buhweta, atrodas wehl dauts buhwplatschi neisheetoti. Scheit no fabritam ir: 2 sahgu sudmalas, 2 dšrnawas, 2 keegetu zepki, 1 taku dedinatawa un 1 wahgu fabrita, turā ari daschadas dšellsleetas teel isgatawotas, 1 ehwele- jamā fabrika u. t. t. No sahgu sudmalam teel weenas ar twaita spehku dshitas un sahge par deenu (10 stundās) 40 lihds 50 tuhstoschu kubitpehdas dehtu, plantu. Schajās sahgu sudmalās strahda tikai tahdi 60 zilweki, tūri pelna zaurmehrā katrs 1 dolaru 50 zentus (ap 3 rbl.) par deenu; otras sahgu sudmalas teel ar uhdena spehku dshitas un sajahge 10 stundās — 15 lihds 20 tuhstoschu kubitpehdas dehtu plantu u. t. t. No labības dšrnawam tagad tikai weenas ar uhdens spehku teel zauru gadu malts. Dšrn- nawas eerihotas pehz wisjauwateem atradumeem un pehti- jumem. Dšrnawās mal zauru deenu un nakti bes mite- schanas. Sawi strahdneeki strahda nakti sawi attal deenā. Dšrnawu buhwe malfā peezesmit tuhstoschu dolaru (ap 100,000 rbl.). Par „Red Lake“ upi pahrtaihti divi tiliti: weens kofa tilit, buhwets 1888. gadā un 1 dšlwi tilit, kurfch buhwets 1892. gadā. Ja pilsehta ari us pree- schu tā usplauts, tad tā kufch drihsumā par leelpilsehtu. Wisaplahrt schai pilsehtai atrodas toti laba seme un wehl dauts ir neapstrahdata. No zitureenes schury nahl dauts familiju semi nemt. Semi scheit war dabut pirkt, waj rentet, waj ari no walsts 160 akus (ap 160 puhra weetu) tā fakot par brihwu, jo tikai par ihpachuma papiru israt- stischanu ir jamatfā 15 lihds 16 dolari. Peezu gadu laitā naw jamatfā nekahdas nodoschanas. Pehz 5 gadeem jamatfā walstij nodolki 10 lihds 15 dolaru gadā. Katram wihreetim, kurfch 21 gadu sašneedjis ir teesiba 160 akus semes no walsts par brihwu dabuht, bet tikai wajaga pirms Amerikas birgeru (pilsomu) papiru isnemt, kurfch malfā weenu dolaru. Seme (160 akru leela) teel nofaulta par „Home- stead“. Kā tagad scheit awises raksta, tad schejeenes „Red Lake Jadianu Reservation“ (seme), tura esot 3 miljonu akru leela, melna stepju seme (pa datai ari labs preeechu un eglu meschs, ari osoli, ofchi, klawas, behrfi u. t. t.) kufch nahfoshā (1896.) gada majā no walsts isdalita, 160 akru us weenu familiju, bet jamatfā 1 dolars 25 zent. par akru (ap 2 1/2 rbl. par puhraweetu); seme 5 gabds [latru gadu 40 dolaru (ap 80 rbl.)] nomatfajama. Scheit wiswairat sehj wafaras kweechus, ari meechus un ausas, bet mas seemas rudjus un kweechus, jo daschreis tee seemā pee plifkafalst. Nauda, tūru walsts tenem par Indi- janu semi, tiz isheetota Indijaneem par pabalstu. No walsts newar wairat tā 160 akus semes dabuht. No pri- wat personam semi war dabut pirkt par 5 lihds 8 dola- reem akru us nomatfū. Semi war ari rentet, pee tam

nereti zeturtā data no wisas labības, kas usaug ja-atdod semes ihpachneekam. Strahdneeku algas isgahjuschā gadā sche bija setoschas: pee seena plauschanas 1 dolars deenā un „koste“; pee labības plauschanas 1 dolars 75 zenti un „koste“ deenā un pee kufschanas 2—2 1/2 dolara deenā un „koste“. No Latweeschu laitrasteem 1895. gadā muhs ap- zeemoja til „Mahjas Weefis“ un „Mahjas Weefa Meh- neschrastis“.

Afganistanas emirs, tā „Times“ sino, leekotees buht nodomajis eekarot Kafiristanu. Stary Afganem un Kafi- reeschem nesen notifuse leela kauja, kurā kritischi 200 Af- gami un 180 Kafir. Kafirī firdigi tahwuschees.

Japanu waldiba, tā „Nov. Brem.“ sino, attal li- tuse Anglijā buhwet desmit jaunus kara fagus. Liaotungas puzsala drihsumā buhschot no Japanem gluschy atstahba.

Walejas wehtules.

Seem. lasitajecem. Nahfoshā Semtopibas Peelituma numurā fah- sim ari eweetot atbildes us semtopibas jautajumeem, tā ari bahsas shlatas simas par semtopibu un jaunateem panah- fumeem semtopiba.

X. Par Rijas meitenu amatneezibas stolu plaschats raltsis 1895. g. „Mahjas Weefa“ pirmā numurā un par Benemonas fain- neezibas stolu ta pascha gada „M. W.“ 12. numurā.

Y. — **Sambrowā.** Kaudstijum nahfoshā numurā. Aistawejās ne- aht muhsu wainas.

Z. — **J.** Ar teeku leetu jautajumeem jagreeshas pee redazijas. Jautajums isfaldros arween abwolati.

M. A. — **W. . . . .** „M. W.“ Lit. Peel. agratee gada gahjumi wairs naw dabujami.

S. . . . . rim. Stahlu „Kritichs un Daina“ re. neisheetotim.

Ap. J. Stahla Brunenels Schwarzbergis „nenodrutafim.“

M. P. Diejoli „Sitemi“, „Merinajums“, „Mescha pulke“, „Pee- strauts“ un ziti wehl naw deegān pilnigi. Reb.

Kwihste.

Derian grahamu Apgahdaschanas Nodalai ematfaja:
 Adv. Gobinsh, Jelgawā, 3 r., A. Purenš, Jaun-Peebalgā, 1 r., Dr- ninsh, Jaun-Peebalgā, 1 r., A. Treulands, Rīgā, 1 r., Jaur „An- strumu“, J. Dšjins, Saufenā, 1 r., M. Zers, Meisches stola, 1 r., K. Swarups, Katshanowitā, 1 r., Jaur Hoffmana Igu: J. Krub- minsh, Scherē, 1 r., A. Wohlfabrtis, Rīgā, 1 r., E. Behrinsch, Rīgā, 1 r., J. Dšs, Rīgā, 1 r., P. Buils, Rīgā, 1 r., A. Grit- mans, Rīgā, 1 r., F. Sneesh, Rīgā, 1 r., P. Keepinsch, Rīgā, 1 r., J. Puhpols, Rīgā, 1 r., A. Klawinsch, Rīgā, 1 r., A. Andersonš, Dukeru m., 1 r., P. Andersonš, Rīgā, 1 r., J. Jafobfons, Kadriu m., 1 r., F. Grunomanis, Rīgā, 1 r., W. Mellins, Rīgā, 1 r., A. Dah- wits, Rīgā, 1 r., Jaur Hoffmana Igu par 1896. g.: P. Sturpums, Rīgā, 1 r., J. Sactans, Abraitshds, 1 r., A. Apelups, Jaunpils, 1 r., J. Jafobfons, Kadriu walsti, 1 r., M. Zeelens, Alceros, 1 r., J. Pinta, Veelwahrē, 1 r., W. Mellins, Rīgā, 1 r., K. Leepa, Aijaschds, 1 r., P. tam wehl: P. Nurmis, Burtneekš, 1 r., L. Kofits, Burt- neekš, 1 r., J. Waldmans, Kites m., 1 r., Scharschants, Garlenē, 1 r. Kopā 38 rbl.

A. Laiminsh, beedru sinatajs.

Uhtupes (torgi).

Wairatfolicshānā pahros:
 Rijas Apgabala teefā:
 20. janvari 1896. g.: Ansa Grubenberga namu (wehrt. 2500 rbl.) — Kuldigas eelā Nr. 45, Rīgā.
 13. „ „ „ Petera Peterfona namu (wehrt. 800 rbl.) — Walmereā.
 10. februarī 1896. g.: Andreja Eišbeina un A. Lannalda namu (wehrt. 17,800 rbl.) — Leelajā Smilshu eelā, Rīgā.
 Leepajas Apgabala teefā:
 15. janvari 1896. g.: Jabinim Keelstingam pederigas Striblu mah- jas (59 1/2 def. leelas) — Alschwangā.
 15. „ „ „ Peterim Brulkim pederigas Brugata mahjas (71 1/2 def. leelas) — Alschwangā.
 15. „ „ „ Kristam Sarinkam pederigas Sarinu mah- jas (74 1/2 def. leelas) — Alschwangā.
 15. „ „ „ Jabinim Kaneneckam pederigas Kanenecku mahjas (54 1/2 def. leelas) — Alschwangā.
 22. „ „ „ Augusta Korta namu — Ludwiga un Wilhelmnes eelu- stubi, Leepajā.
 22. „ „ „ Antonijas Ulich namu (wehrt. 18,000 rbl.) — Juktanas eelā, Leepajā.
 Jaunjelgawas — Jlusies Meerteefneschu sapulze:
 23. janvari 1896. g.: Jabinim Kerubinam pederigas Beta mahjas (wehrt. 1500 rbl.) — Probs, Kurfseimē.

Tirgus sinas.

Rīgā, 27. dezembri 1895. g.
Rijas labības tirgū pehdejā nebela, tā fwehtu laitā, wifs kufsu. Rudsi un linschlas turas zēnā. Rudsi pahrdewoji pat fahp- praht augstlās zenas. Gar koflu ragu, tā no tureenes sino, trawitoni wehl ir labi warot itgi garam. Ir zeribas, tā kugneeziba wehl labu- laitu buhs swabada. Labības zenas Rīgā schimbrihscham schahdas:
Rudsi, Kreewu, us 120 mahziju pamata malfā 54 1/2—55 lap. pudā. Tendenge: rahma.
Kweeshi, 123—130 mahziju smagi Kreewu kweeshi malfā 67—75 lap. pudā; 121—124 mahziju smagi Kurfemes kweeshi malfā 63—68 lap. pudā.
Weeschi, sechshanschu, us 100 mahziju pamata malfā 55—56 lap. pudā; Kreewu weeshi malfā 54—60 lap. pudā; Kurfemes 107 lihds 108 mahz. sm. meechds dod 55—56 lap. pudā.
Aufas. Labās gairchās ausas malfā 57—62 lap. pudā; schab- wetas ausas malfā 51—52 lap. pudā; Barijinas un Linnas-Selezas ausas malfā 55—56 lap. pudā.
Linschlas. Stepju sehllas us 87 1/2 proz. pamata malfā 109 lihds 110 lap. pudā; parastās brachla sehllas malfā 101—102 lap. pudā.
Linschlu eilas rauschi, schejeenes, malfā 64—66 lap. pudā; Kreewu linschlu eilas rauschi malfā 63—66 lap. pudā.
Sauls puku (saulgreeschu) sehllu rauschi malfā 59 lap. pudā.
Sirni malfā 60—67 lap. pudā.
Pupas malfā 68—73 lap. pudā.
Klijas pehrt par 38 lap. pudā.
Kanepes malfā 101—102 lap. pudā.
Kanepaino wiswairat peeprafā walsts widena. Ahrsemes tagad titlas tā nemas nepeeprafā. Kanepaju zenas stingratas un drustu (par rubli) pagahluschās.
Lini. Preevedumi fwehtu deht masinajusches. Linu tirgus klufs. Ahrsemes tāpat. Ahrsemes schimbrihscham linus mal peeprafā. Senas ir stingras un naw neubst masinajuschās, labās baumas us lauteem weet weetam isplahstijuschās. Schogad linu zenas pawisam naw nelo eweherojami grofijuschās, bet palituschās arween gandribs gluschy weenadas. Agralōs gadōs tās nereti loti grofijas; te trita te peepschī pagahlas. Schogad turpreti tās ustras puslihds weenadas. Ihtli labōs linds par R. (risti) un X R X (falee risti) dod 41—42 rbl. birlawā; par Z. K. (zins) un X HD X (Pernawas „hofreibranti“) malfā 37—38 rbl. birlawā; par S. P. K. (superior pibstroni) un S. F. P. HD dod 31—32 rbl. birlawā; par P. K. (pibstroni) un F. P. HD (smaltes pibshofreibranti) malfā 25—26 rbl. birlawā; par P. W. (pibstrahli) un P. HD (pibshofreibranti) malfā 22—23 rbl. birlawā; par W. (brakti) un HD (hofreibranti) dod 20—21 rbl. birlawā; par D. (dreibranti) un L. D. malfā 16—17 rbl. birlawā un par D. W. (dreibrantbrahli) dod 12—13 rbl. birlawā.

Pahrtifas zenas Rīgā:

lap.	lap.
Sweeshi, mahzina . . . . . 25—30	Bees peens, stopā 10
Galda sweeshi, mahz. . . . . 35—40	Kupinats peens, stopā 10
Zuhlas gala, pohā . . . . . 200—230	Salds trehjums, stopā . . . . . 20—26
Weschā gala, mahz. . . . . 8—10	Stahbs trehjums, stopā . . . . . 40—50
Schabweta aitas gala, mahzina . . . . . 7—9	Dias, schofā 160
Swaiga aitas gala, mahzina . . . . . 8—12	Sibpols, stopā 5
Teļa gala, mahzina . . . . . 8—15	Reestii, stopā 10
Schahwets schinkis, m. . . . . 13—16	Medus, schuhnas waj . . . . . 35—40
Schahw. spehis mahz. . . . . 18—20	Reeschu putraini, stopā . . . . . 7—10
Safi, gabalā . . . . . 40—120	Sirni, stopā . . . . . 7—12
Stirnas, gabalā . . . . . 500—700	Kalfeti zigorini, stopā 6
Kuberi . . . . . 200—300	Kurf. kweechu kibdeleti 3
Wistas, gabalā . . . . . 45—60	Abholi, puhra . . . . . 500—600
Zahli, pahra . . . . . 70—100	Dschewenu ogas, stopā . . . . . 5—6
Bibles, gabalā . . . . . 80—100	Pulu lahposti, galwina . . . . . 4—6
Sofis, gabalā . . . . . 80—160	Schabbi lahposti, stopā 7
Kalluhni, gabalā . . . . . 270—370	Schahmetas rences, 100 . . . . . 15—25
Kartupeli puhra . . . . . 60—75	Sutini, tablā . . . . . 50—70
Salds peens, stopā . . . . . 7—8	„Pretini“, tablā 6

Leepajā.
Rudsi us 120 mahziju pamata malfā 55—56 lap. pudā.
Kweeshi (puhri) malfā 63—75 lap. pudā.
Weeschi malfā 56—57 lap. pudā. Tendenge: rahma.
Aufas. Labās gairchās ausas malfā 59—63 lap. pudā; Kurf- semes ausas malfā 52—56 lap. pudā; Kurfas, Karklowas, Selezas- ehwnas, Orlas, Rijeawas un Barijinas ausas malfā 52—54 lap. pudā. Melnaujas (15 proz.) malfā 50 1/2 lap. pudā.
Linschlas. 7 mehri Leichu sehllu malfā 101 1/2—102 1/2 lap.; 7 mehri Kreewu sehllu malfā 102—103 lap.; 7 mehri stepju sehllu malfā 107—108 lap.; 6 mehri sehllu malfā 88—90 lap. Tendenge: rahma.
Sirni us 100 mahz. pamata malfā 67 lap. pudā. Tendenge: klufa.
Sirni malfā 62—68 lap. pudā.
Sauls puku (saulgreeschu) sehllas malfā 61 lap. pudā
Kanepes malfā 101 lap. pudā.
Klijas. Rujās klijas malfā 50—56 lap. pudā; widejās klijas malfā 43—49 lap. pudā un smaltās klijas malfā 42 lap. pudā. Ten- denge: klufa.

Pahrtifas zenas Leepajā:

lap.	lap.
Kartupeli, puhra . . . . . 60—70	Salds trehjums, stopā 20
Sweeshi, mahzina . . . . . 28—30	Stahbs trehjums, stopā 40
Zuhlas (schibwas), mahz. . . . . 5—8	Stahbi lahposti, stopā . . . . . 5—8
Medus, mahz. . . . . 25—27	„Knapseer“, gabalā 5
Schinkis, schahwets, m. . . . . 12—14	Abholi, garnija . . . . . 28—30
Aitas gala, mahz. . . . . 70—80	Safi, gabalā . . . . . 70—80
Wafli, mahz. . . . . 55—60	Dshibas wistas, gab. . . . . 60—70
Dias, 10 gab. . . . . 20—22	Bibles, gab. . . . . 60—70
Swaigs peens, stopā 10	Zahli, gabalā . . . . . 30—40
Beespeens, stopā . . . . . 5—6	Sofis (schibwas), gabalā 180—200
Notrejots peens, stopā 5	Sofis (notautas), gabalā 100—130

Telegramas.

Peterburgā, 26. dezembri. Pilsgalma atteeris Iwanš Fedorowitschš Gerbunowš nomiris. — Stary Dschemfona ekspedizijas dalibneekem, tūri Transwables re- publita (Afrikā) no presidenta Krūgera sawangoti, atrodotees ari wairat Anglu ofizeeri un 6 karaliska pulka ofizeeri. Londonā wifl wehlotees, lai Dschemfons tittu isglahbts un lai apzeetinatee Angli drihsumā tittu atwabinati un Buhri tittu bahgi fobitl. Anglu Kap kolonija dshwojosehee Angli, tā domā, farihloshot otru ekspediziju Transwablas republitkas eekarofchanas noluhā. Dransches republitkas waldiba fa- gatawojot sawus kara pulkus us kauju gatawus, lai waretu dotees Transwables brihwwalstij palihgā pret Angteem karot. Parise fanahlfuse kolonial-komiteja grih, lai Griepas leelwalstis nemtu Transwablu sawā topejā apschisiba. Anglijā baidās no Wahzijas un Franzijas topejas eejaut- schanās Transwablas leetā. Anglu usbrukums Transwabla republitai jau ilgi bijis sagatarots. Nobibinajusees tahda Anglu tirtotaju komiteja, tura ekspediziju apgahdasuse ar nandu.

Parise, 8. janvari (27. dezembri). If Rijas sino, ka ministris Dumē aishrauzis us La-Tirbiju, lai stahditos preeischā Wina Keisaristai Augstibai Keeltnasam Trona- mantineekam. Wina Keisarista Augstiba patlaban pastaig- gajees. Ministri fanehma barons Stafelbergs, kurfch isteija sawu noscheloschānu un apgalwoja, ka Keeltnasam Tronamantineekam toti patihkot usfuretes Franzija. Wina Keisaristas Augstibas Tronamantineeka weseliba azim redsot labojotees. Tronamantineeks it deenas pastaigajotees werstes altonas lihds Monato dahrjeem.

Konstantinopolē, 3. janw. (22. dez.). Sadur- schanās un afins isleeschāna Turzija teel turpinati. Urjā, Biredschitā un zitur attal notifuse kristigo flatteeschāna. No- lauti pawisam ap 3000 zilweki. Pee schis zilweku flatte- schanas esot wainigs Buhri paschā. Ari ap Zeitunu wehl weenuehr noteetot ašinaina sadurschanas.

Karakafā (Wenezuela, Amerikā), 5. janw. (24. dez.). Wenezuelas brihwwalsts waldiba pawehlejuste wifseem pil- soneem, tūri 18—58 gabi wezi, fanahkt us munstura mah- zibu, lai wajadshibas brihdi waretu kantees ar Angteem.

Mujorkā, 6. janvari (25. dez.). Rubas falas dumpineeki Gomeša un Masedos wadiba jau Habanas tu- wumā, tikai 12 juhdses no tās atstati. Habanas pilsehtā farihloshas us dumpineeku usbrukumu atgainaschānu.

Ihpachneets un isdewejs: Ernsts Plates.
 Atbildige redaktori:
 Dr. phil. Arnolds Plates, Dr. philos. P. Salits.
 Дозволено цензурою. — Рига, 28 декабря 1895 г.

Sludinājumi.

Peenemu slimneekus Rujeenē,
tirgotāja Kartau Iga dšivooli.
Dr. med. G. Beldau, Pratt. absts.

Kaleju felti
atrod darbu pēc **Sawitzky,** Dširnauu eelā Nr. 2.

Wejalu nahwes deht pahrbotamas Iannas

uhdens dširnawas
ar 2 gangem lihds ar 3 defetinam semes, uš nomakšu 4 gabds ar mašu eemakšu, jeb ari uš igateem gabdem isrentejamas. Žitu dširnawu tuwuma naw, uš 3 pufem 35 wehju un uš 4. pufi 75 wehju attahkumā. Dširnawas atrodas W. flawas gubernā, Wehkeluzlas aprinkā, Michailowitas pagastā, Bardinu fahšjā, 12 weršis no telegrafa stanžijas Michailow.

Wehskules suhtamas uš adrešt: хозяйню мельницы Ивану Яковлевичу Шлоосеру, село Гаврильцово, Новской волости, Великолукскаго уезда, Псковской губернии, через станцію Горинское.

Parakšidhanos
uš
Mahjas Weesti
un
Mahjas Weesa

Mehneschrakstu
1896. gadam peenem

J. Steikmana
grahmatu pahrbotawa
Stukmann-Plawinās,
lihdsās R u m p a Iga material-preišču pahrbotawat.

Peenemu fattā iaišā apstellejmus uš

Mahjas Weesti,
Mahjas Weesa
Mehneschrakstu,
Deenas Lapu.
Pelezu Andreijs — Malupē.

Seemela
apdrošidhanas beedriba.

Wisaugstaki apstiprinata 1872. g.
Bamata-kapitals 1,200,000 rbl.
Lihds ar eewehrojumu rezerves kapitālu.

Apdrošidhana
pret ngunsbreesman

wifadu kustinamu un nelustinamu ihpa-
šummu, prezes, fabrikas u. t. t.

Agenti: **Brahli Fraentel,**
leel. Smilšču eelā Nr. 17, Reppiena namā.
Telefons Nr. 18.

Labato
šhaujumu un akmiņu sprahdsin-
šhannas pulweri.

Išmeiginatas no
patal- un preiščigala
lahdejamas šintes,
glišti nostrahdatas revol-
wers, dāšhadōs šilemōs
wifas fortes patronas, pištonas, luntēs un
šrotēs, tā ari wifadus mehibas rikšus loti
leelā išwehlē peedahwā par lehtatām jenam
Johannes Mitschke,
tehrauda preišču un eeroišču magasina
Rigā, Rungu eelā Nr. 11.

J. Behrinsch,
Zelgawās Ahriģā, Almenu eelā Nr. 18,
peedahwā wifadās ahdu prezes leelumē
un masumā, atkalpahdewejeem šinamās pro-
zentus lehtā. Ari pehšt un pahremaino
negehretas pret gehretām ahdam.

Manā grahmatu- un bišču- druskatamā,
burtu- leewē un Latweešču grahmatu
pahdrotawā, Rigā, pēc Petera bānijas,
tā ari wifās žitās grahmatu pahdrotawās
dabujamas šahabas grahmatas:

„Bals“ idealijms.
Leodora atbiše „Bals“.
Maksā 15 kap.

Latweešču dailrakstneeziba
1894. gadā.
No Leodora apstātita.
Maksā 25 kap.

Selta Kupris.
Dots weenā zehleņā. Rahdx weju weelu
pa balai išleetojot farastijis Rudolfs
Blaumanis.
Maksā 30 kap.

Ernsts Plates.

Karl Graupnera
aisdewu kase,
Teatra eelā Nr. 12,

aprehkina tagad par aisdewumeem pret selta, sudraba lectam un
dahrgakmeneem

1% angļu mehnesi un
1% par usglabāšhannu un apdrošidhanā.

Wihnu tirgotawa un šhampanu fabrika

Universel
Grand Champagne.
sec, demi-sec, doux,
eohz Grantšču parauga (pudēšs ruhdōs) pagatawōšs no
Ludw. A. Schweinfurtha,
Rigā, Grehzineeku (Sinder) un Marhal-ēlu studri.

Tehjmaschinas
iš tombakā, nikēla un mišina lihds ar wifēem peederumem.

Galda lukturus
iš tombakā, nikēla un mišina.

Tehjbreteš, Angļu, laketas un mišina.

Tehjbreteš un maises kurwjus,
Amerikas, iš battā metala.

Angļu pletiferus,
dšēšs un mišina lihds ar bultem.

Angļu ogļu pletiferus un Amerikas spodepletiferus.

Karafu paleekamos,
laketus, 1 un 2 glahsem.

Ihštus Fiskara galda un kabatas naschus.

Wahzu emaljetus tehrauda trankus.
Waf-kreewu emaljetus iščhūgana trankas, tā ari wafaras-faimneezibas
leetas išwehlē.

Wijoles, harmonikas, fleites, flarnetes,
tā ari wifadus puščhannus un ištigu instrumentus.

Slidkurpes,
tehrauda un kofā, wifadōs šilemōs un leelumōs peedahwā tā berigas seemas
iwehtu dahwanas par mehrenām jenam, beš lauleschannās weenigā wifumežatā
un pateešā

J. Redlicha
Angļu **magasina.**

Adalb. G. Bergs,
Schuhun eelā Nr. 18,
peedahwā leelā išwehlē par lehtatām jenam:

kabatas pulkstenus,
ar selta, sudraba, nikēla un oksideta tehrauda kapsēlem.
Zahlat: kabinetu, galdu, seenas, modinatāju,
Schwarzwaldes, zēla un galdu

pulkstenus,
regulatorus, pulkštemu lehdēs, brelofus
jauwatā fahonā no selta, sudraba, dublē, nikēla, talmi,
tehrauda, bronša un ištida.

Musikas kastes,
pahrlabotas sistemas, išeplē 4 lihds 6 gabalus.
Greeščhamās musikas kastes preeščh behrneem,
no 1 rbl. 50 kap. fahlot.

NB. Reparaturas ištara uš galwojchannu par lehtatām jenam.

Rigas Kokwiltas Manufakturas
Fabredriba
Strašdu muischā, pēc Rigas:
Noliktawa: Eekšhriģā, Zeldu (Zuhku) eelā Nr. 10.
Maschinas (Chadwick) šuhamee deegi, batti un krahfaini eke-
schanas deegi, aushamee deegi, wate, puswilna un lampu daktes.

Swehtku dahwanam
peedahwaju:
Laterna magica (burwju Internus),
ar flahšām bildem, no 90 kap. fahlot,
operu glahses, termometrus, tahštatus (kšperus),
twaifa machinas ar spirtu kurinamas, dšelfoželus,
kugus, ešperimentu (išmechginajumu) kartis, stereo-
skopns ar bildem, paleelināschanas aparatus
preeščh fotografijam ar un beš stereoskopem u. t. t.
Wifas seelas top pahdrotas par wislehtatām jenam.
N. Prindullš, optikis.
Grehzineeku (Sinder) eelā Nr. 10.

Wentenberg
drehbju
magasina,
Berga basarā,
Warijas eelā,
Bode Nr. 7,
Rigā.

Karla Wentenberga
drehbju magasina,
Berga basarā,
Warijas eelā, bode Nr. 7, blakam Brigabera grah-
matu pahdrotawat,
peedahwā sawu bagatigo krahjumu
wifadu gatawu kungu drehbju.
Kreectni štofi, labšs un išturigs darbs un lehtas jenās.
Turpat ištawo kungu drehbes uš pastellesumeem, iš labato fabriku awdu-
neem, no wentlabričhaleem lihds wif-nallateem, pehž wisaunatēem fahoneem. Wee-
nigais šhini arodā pilnigi ištigtojees specialists Berga basarā.
Ar augštzeenibu
Karlis Wentenbergs,
junšes drehbju-ēlu meistras.

Jaeger & Co., Rigā,
wihnu noliktawa,
dibinata 1816,
galwen. weikals: leelā Grehzineeku eelā Nr. 30,
telefons 60,
šiliales: 1) leelā Aleksandra eelā Nr. 2, tel. 20,
2) I. Ganibu dambja Nr. 2,
peedahwā tā specialitati:
wezus Bordo- u. Burgunder-wihnus,
ihštus konjakus
iš flawenakās Charente firmas, muitas- un original-pildijumās,
tā ari wifadas teizamas fortes:
ahrs. un Kreew. wihnus,
šhampanju, konjaku, araku, rumu,
Angļu porteru, šhejeenes un original-
pildijumās,
Pale Ale, wermutu, likeerus u. t. t.
Kellera & Co., Sw. Peterburgā,
deštilaturas fabedribas
weeniga noliktawa Rigā.
Manā grahmatu un bišču druskatamā un Latweešču grahmatu pahdrotawā
Rigā, pēc Petera bānijas, dabujamas
Jannās Widsemes Dseesmu grahmatas
wifadōs eesehjumās.
Ernsts Plates.

Seemas švehtfi 1895.

Singera schujamas maschinas.

Wehrtigata un derigata seemas švehtfu dahwana mahjas kundsei gan naw it nekahda zita leeta, ka laba schujama maschina.

Singera schujamas maschinas

ir labatās kontrukcijas, nepahršpehjamās darbā un isturigas, witas der ne til ween familiju leetoschanai, mahstliskeem isschuwumeem, mahjruhneezibai, bet ari amatneezibas wajadšbam.

Singera schujamas maschinas

attihitas wišā pasaulē par pilnigakām un eezeentām schujamam maschinam, zaur rozigu leetoschanu, labako darba špehju un škaitakeem duhweeneem.

G. Meidlingers, Aleksandra bulwarī Nr. 1.

Mahjas Weefis

ar 1896. gadu usfahdams fawu 41. gada gahjumu isnahs tāpat **if trefschdeenas** ka lihbf schim un pilnigi lihbfšchinejā weidā un leelumā (jauneem burteem) ar wefelu drukas lofni leelo literarisko nedelas un semkopibas mehnešča peelikumu, kura pehdejā wadibu laipni usnemfees pašstamais semkopis J. Wagners. Literariskajā nedelas peelikumā redatjija semiški zentifees pašneegt jo nopeetnūs un interesantūs stahstūs, dsejotūs un zitus gara rašojumus, ka peemehram mahjitaja Dr. phil. K. Ballošča plafčo un ar bilsem puščfoto Palestinas jeb Kanana semes apraštu un Dr. Heinricha Kanneru apraštu par wina zelojumu ap pasauli (ščo zelojumu Dr. Kanners usnehmeeš un paščulail ištilda labdas eewehrojamas pasaulē awišeš usdeuwamā, kurā tas ščo zelojumu interesanti atstahsta). No stahsteeem eewetostim gan originalūs, gan tullojumūs. Gepreelš lai tilal peeminam kahba slawena pasaulē rašmeeta garatu stahstu „Indijas lilija“, kuru drihšumā eefahstim.

„Mahjas Weefis“, kuseš weenmehr stingri aistahwēs Latvju tautas teešbas, wispahreju labumu un attihstibu, zentifees alafš pašneegt toboligus eewadrahstūs, eewehros teešleetas, doš us teešleetu jautajumeem atbildes un padomūs (kā tā mums wairat adwolati laipni apsolijusees talkā nahst, tad nahstofčā gadā waj it numurds warešim pašneegt atbildes us teefu leetu jautajumeem, waj ari us dasču tahdu jautajumu pamata isstahbat plafčalus raštūs, kā tas jau peemehram notifa patronata teešbas leetā), peegreelš wehribu ahršemes politikal un reetruma semju daschadeem zihņneem un parahstibam un fawā sinatniškā nobatā eewetos zil ween eepsehjams interesantūs, weegli saprotamus un pee tam stingri sinatniškus raštūs if daschadeem sinatnu arodeem, semiški ahršneezibas un dabas sinatnem. „Mahjas Weefis“ nahstofčā gadā tahds kursemes biščkopis laipni apsolijees zeem. semkopjeem talkā nahst ar fawem ilggadejeem praktiskeem padomeem un pamahjibam, kuras tas pašneegs weštulu weidā. „Mahjas Weefis“ gribedams buht jo miščšč weefis tautas Sellenitem, tām ari turpmat pašneegs reiš mehneši sainteezibas padomūs un siuojumus un padomūs lihbf ar nobildejumeem par modes un tautas apgehreem, kā ari smalkeem rokdarbeem.

„Mahjas Weefa“ redaktori:

Dr. phil. **Arnolds Plates.** Dr. philos. **P. Sālits.**

„Mahjas Weefis“ ar abeem peelikumeem mašā:

Wef peesuhstičanas: Ar peesuhstičanau:
par gadu 2 rbl., par gadu 3 rbl.,
par pušgadu 1 rbl. par pušgadu 1 rbl. 60 kap.

Mahjas Weefa Mehnešchraštis.

Ilustrets literariskis un sinatniškis schurnals.

„Mahjas Weefa Mehnešchraštis“, isnahs dams burtnizās, weenreis mehneši, weenmehr zihgtigi sešos laita garam, stingri eewehros tautas waja- dšbas, teešbas, attihstibu, raubšis pašneegt til tahdus raštūs un stahstūs, kas weizina pašstahwigu domu darbibu, gara gahšmu, tautas wispahreju lab- lahjību un stahw us tagadejo laitu sinatnu un raštneezibas augstā stahwolla.

„Mahjas Weefa Mehnešchraštis“ un „Mahjas Weefis“ stary ziteem stahbdā lihbf it ihpašči sešofšee špehši: Dairkrahstneezibā: Afrašija, Rudolfs Blaumanis, Andrejs Pumpurs, Doku Altis, A. Deglaus, Poruku Jahnis, Subrabu Eščuš, Seltmatis, P. Schmidts, Swahrgulu Edwards, Lihgotnu Jelabs, Eferetis u. z.; sinatniškā nobatā: Dr. J. Alšnis, Dr. phil. K. Ballošis, Dr. K. Barons, Dr. med. G. Belbaus, gimnastijas stoloitajs cand. phil. M. Bruneneeks, weterinarahrišs P. Dretmanis, cand jur. J. Kalajis, Dr. P. Kalnišč, stoloitajs J. Kriščans, Dr. med. K. Leepiņš, stolo- itajs Ed. Mednis, Rigas politeknikas ašsients inscheneer-kimikis P. Mengelšs, adwolats Dre, Teobors, P. Schmidts, adwolats A. Sumbergs, adwolats K. Walters, semkopis J. Wagners, poruščhšis A. Winters, Wisulis u. b. z.

„Mahjas Weefa Mehnešchraštis“ redaktors:

Dr. philos. **P. Sālits.**

„Mahjas Weefa Mehnešchraštis“ mašā: „Mahjas Weefa“ abonenteem kopā ar „Mahjas Weefis“: Wef peesuhstičanas 3 rbl. 85 kap. par gadu, ar peesuhstičanau 3 rbl. par gadu. Zeem, kas naw „Mahjas Weefa“ abonenti: Wef peesuhstičanas 2 rbl. 60 kap. par gadu, ar peesuhstičanau 3 rbl. par gadu.

Wurtņiza mašā 30 kap.

Apstellejumi un fludinajumi top peenenti: Ernsta Plates drulatawā, Rigā, pee Petera basnizās un latrā grahmatu tirgotawā.

Augstzeentibā Dr. phil. **Arnolds Plates,**

„Mahjas Weefa Mehnešchraštis“ iwdeweš.

Drulats un dabujams pee blisču- un grahmatu-drulatata un burcu-lehjeja Ernsta Plates, Rigā, pee Petera basnizās.

Sche klahst „Literariskais Peelikums“ un „Semkopibas Peelikums“.

Brihdinajums!

Daudstahrtigu muhšu no godatās publikas eezeenito papirošu sortu, kā:

„Мушка“, „Винтъ“, „Пальмовья“ u. t. t.

pakaktaišijumu deht mehš luhdsam zeem. patehretaju lungus pee ščo sortu eepirščchanas zeefšči raudstiees us muhšu firmu un walfis wapenu (ehrgli).

Tabakas fabrikas sabeedriba

M. J. Bostanjoglo.

Galda wihnu 35 kap. par pudeli,
Besarabijas wihnu 40 kap. par pudeli,
Skoplinskoje 45 kap. par pudeli,
portwihnu, madeira, sčeri, muskat,
šahlot pudeli no 65 kap.,
otščiščtschenoje 75 kap. par stopu, wišadus
šchnabus, rumu, konjaku un araku
peedahwā

Karlis Jansen,

wihnu tirgotawa,
Rigā, Schuhnu eelā Nr. 11.

Miltu un daschadu produktu spezial-noliktawa,
mašā Grehžineeku eelā Nr. 3.

Krahjumā weenmehr atonās:

Rošowas, Maslawas, Saratowas, Zelišawetgrades, Karlowas, Risewas un zitas tweeschu miltu fortes, rudnu milti, bihdeleti rudnu milti, kartu- pelu milti, gruhbes, rišsi, gruhbu putraimi, Keifara putraimi, šeni, ausu putraimi, gruhbu milti, grifu putraimi, manna, pupas, baribas ausas
Krimas ahholi, Wefinas afelšini, zitroni, šibrups, wisse u. t. pr.

Edgar Mitschke.

Telefons Nr. 577.

Sw. Peterburgas tirgoščchanas namis

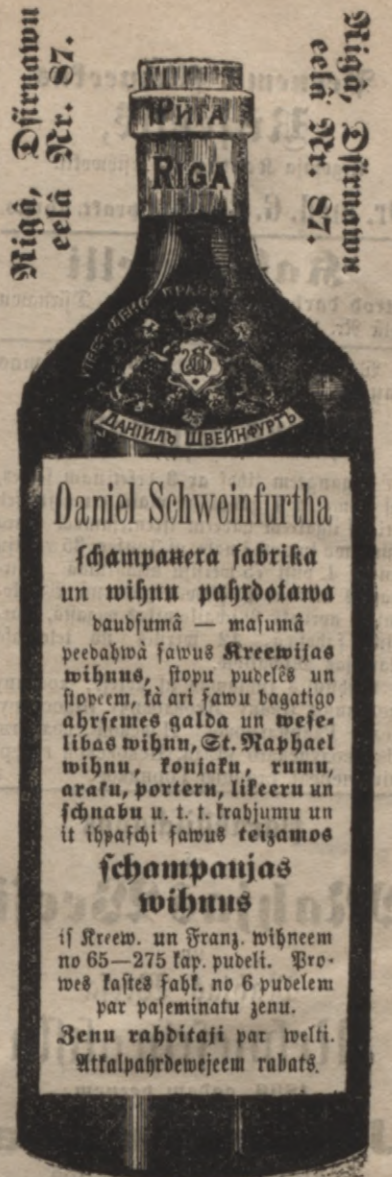
F. Junker,

Rigā,

Rahtušča pagrabs,

peedahwā fawu

krahjumu Kreewijas wihnu.

Daniel Schweinfurtha
šchampanera fabrika
un wihnu pahrdotawa
dabšumā — mašumā
peedahwā fawus Kreewijas
wihnos, stopu pudelēs un
šobcem, kā ari fawu bagatigo
ahršemes galda un wese-
libas wihnu, St. Raphael
wihnu, konjaku, rumu,
araku, portern, lišeeru un
šchnabu u. t. t. krahjumu un
it ihpašči fawus teizamos
šchampanjas
wihnos

if Kreem. un Franz. wihneem
no 65—275 kap. pudeli. Pro-
wes lastes šahst. no 6 pudelēm
par pašeminatu zeem.
Zemu rahditaji par weli.
Atkalpahrdewejeem rabatš.

Noliktawas

delikatesu weikalā Sw. Gara
konwentā Nr. 9, pee Friedr.
Bergmanna, Rigā, Kaln-
zeema eelā Nr. 7.

Wepat latrā laika tufščas
wihna mušas pahrdodamas.

E. Larsen'a

šellu u. fudraba leetu weikalš
tagad atrodas:
Ceelajā Saun-eelā Nr. 13.

Pakruhšču truhfuma

un braku-šofas, dubultas un ween-
lahrščas, tahdas lai gan 15—20 gabus
wahrdišs, pakruhšču truhfums ihšā laitā
atstahj. Wezas maitatas teel ihšā laitā par
lehtu mašju jataištās. Uš seemas tweht-
feem patihlama dabwana. Mašā šehni-
eelā Nr. 9, 1 tr. augščā. **J. Meileck.**

Rigā, Kungu eelā Nr. 22,
Rigā, Haffer-
berga
namā.

Par fabrikas zenam dabujami

**audekli, linnu un
pakulu dšijas**

Rigas fabrikas noliktawā,

K. Lorch & beedr.,

Rigā, Kungu eelā Nr. 22.

Wehrmana parta
seemas dabesš.

Št deenas:
Konzerts.

Sabłums pulstien 8 walarā. Eeča,
eewhškinot labd. nodolšus, 35 kap. 2 šchelu
grahmatinas (10 biletes) 3 rbl.

Programas, 5 kap. gab., dabujamas
pee kafes.

Walde.